



Naslov — Address
NOVA DOBA
6333 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
(Tel. Henderson 3889)

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of March 3rd, 1879. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925

O. 51. — ST. 51.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, DECEMBER 27 — SREDA, 27. DECEMBRA, 1944

VOLUME XX.—LETNIK XX.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

NAJHUŠJI BOJI

Najhušji boji vse od začetka zvezniške invazije Francije so pretekli teden in v začetku tega tedna vršili na zapadni evropski fronti. Zalet nemške vojske je potisnil zvezniške na srednji fronti precej daleč naprej od nemške meje v Belgijo in Luksemburg. Na obeh straneh zvezniške fronte vzdružila došli poročila se da sklepati, da so bili boji velikega obsega. Izredno hudi, da nemška ofenziva še ni popolnoma ustavljena, da so izgube na obeh straneh zelo velike.

RUSKA FRONTA

Ruske armade uspešno potisnile Nemce iz jugovzhodne Černogorije v smeri proti Bratolavici in Dumaju. Na Madžarskem so Rusi skopirali obkrožili Budimpešto in odrezali Nemcem zvezniško železniško progo, ki bi jih mogli rabiti za umik proti zapadu. Na severu Rusi z močno ofenzivo čistijo Nemce iz Latvije, da si zavarujejo desno krilo in nadaljnje prodiranje v Vzhodno Prusijo.

BOJI NA PACIFIKU

Američani so zavzeli zadnjo japonsko pozicijo na filipinskem otoku Leyte in zdaj likvidirajo razpršeno japonsko vojsko; na otoku Mindoro konsolidirajo svoje pozicije in gradijo letališča. Istočasno veliki ameriški letalski sili napadajo japonske otoške postojanke in na Japonsko samo.

ZVEZNI KONGRES

Dne 20. decembra je bilo začeto decembrsko zasedanje 78. kongresa Zedinjenih držav. Novembra, se bo sešel k zasedanju 3. januarja. V novem kongresu bo demokratska večina znatno ojačena, posebno v poslanski zbornici.

NAZAJ PRI DELU

Predsednik Roosevelt se je v začetku preteklega tedna vrnil v Washington s tritedenskih počitnic v Warm Springsu, Georgia. Dasi je bil tekom počitnic v stalni zvezi z Washingtonom in je izvrševal vse nujne predsedniške posle, ga je oddih zelo okrepil. V priporočilnih odgovorih, ki jih v teh časih nalaga njegov urad, bo potreboval obilico zdravja in moči.

ATLANTSKI CARTER

Na konferenci z reporterji pretekli teden je predsednik Roosevelt dejal, da tako zvezni "Atlantski čarter" ni nikakuradnik dokument, kot je na primer izjava v neodvisnosti. Principi istega pa eksistirajo ter so bili odobreni tako od ameriške vlade kot od zastopnikov Združenih narodov.

ČRNCI V ARMADI

V ameriških vojnih silah služi 701.678 črncev, od teh 411.368 v prekomorskih krajih. Častniške sarže imajo nad 5.800 črncev, vključno zdravnike, zobozdravnike, bolničarke in svečenike. Vojaki poveljniki priznavajo, da so črni vojaki na splošno prav tako dobri kot beli.

PRIZNANJE ČASOPISOM

Načelnik kampanje šestega vojne posojila Zedinjenih držav (Daleje na 6. strani)

NACRTI ZA SVETOVNO ZVEZO NARODOV

Zveza vseh miroljubnih narodov sveta je zamišljena v tako zvanem Atlantskem čarterju. Vsi narodi, veliki in mali, naj bi bili v tej zvezi enakopravni in vsem bi bila zajamčena varnost pred napadi od zunaj. Za to bi skrbela mednarodna vojska, ki bi držala grabežljive narode v strahu, da ne bi upali napadati svojih sosedov, in če bi poskusili z vojno, bi mednarodne sile tak poskus v kali zadušile. Vsi člani Združenih narodov bi si medsebojno garantirali varnost in mir.

To je velik in iskreno zaželen ideal. Vprašanje je le, če je načrt za doseg tega ideala v obstoječih razmerah dosegljiv. Načrt morajo izvesti ljudje, in ljudje so različnih nazorov celo v enem samem majhnem narodu in toliko bolj v zboru 50 ali več narodov. Naša republika je v mnogih ozirih najboljša država na svetu, toda vsi vemo, da je še daleč od popolnosti, da še daleč ni vse idealno. Se vedno imamo rezeve med nami, še vedno nismo odpravili bolezni in zatrti zločinov, še vedno milijoni ljudi niso deležni primerne izobrazbe, prave potrebe v primerih bolezni, varnosti pred izkoriščanjem itd. Se vedno ni odpravljena nevarnost brezposelnosti, še vedno se mora mali človek trdo boriti za marsikatero v ustavi mu zajamčeno pravico. Vse to vemo in vemo tudi, da bi bilo mogoče vse navedene nevednosti odpraviti, če bi se ljudstvo združilo za en primeren načrt in ga z izvajanjem svojih državljanjskih pravic izsililo. Morda bo ta ideal enkrat dosežen, toda, če sodimo po razmerah, še ne tako kmalu.

Organiziranje trdne zveze vseh miroljubnih narodov sveta je svetel ideal in mi upamo, da je dosegljiv. Samo kdaj? Morda bo dosežen kmalu po zaključku sedanje vojne, in mi iskreno želimo, da bi bil. Pri tej iskreni želji pa se ne moremo ubraniti bojazni, da bo treba na ta ideal še dolgo čakati. In, če bo treba na tako svetovno zvezo miroljubnih narodov še dolgo čakati, kako naj se miroljubni narodi v tem času zavarujejo proti novi agresiji? Po zadnji svetovni vojni je bila na pobudo takratnega predsednika Zedinjenih držav, Wilsona, organizirana Liga narodov, ki bi bila morda mogla preprečiti sedanjo vojno, če bi se bila tej Ligi pridružila tudi Amerika. Toda mala skupina tako zvanih ljudskih zastopnikov v zveznem senatu je to preprečila. Ali bo senat Zedinjenih držav, ki mora potrjevati mednarodne pogodbe, v kolikor se tičejo Amerike, bolj progresiven? Morda bo, za gotovo pa se ne more reči. In kakšna bo zveza narodov, če se ji tudi to pot ne pridruži Amerika? Najbrž neozmožna, kakor je bila bivša Liga narodov. Ali pa sploh do kake zveze ne bo prišlo. Posameznim državam v takem primeru ne bo kazalo drugega, kot da se same oborožijo in drugače zavarujejo kar najbolj mogoče.

Nam, povprečnim opazovalcem svetovnih razvojev, ki nismo diplomati, se zdi, da če bi se po tej vojni Zedinjene države, Anglija in Rusija odločno zavzele za mednarodno zvezo vseh miroljubnih narodov, in če bi se obnem obvezale prevzeti dolžno (Daleje na 6. strani)

STARO IN NOVO LETO

V večini tako zvanih civiliziranih dežel bo v nedeljo 31. decembra zaključeno leto 1944 in v ponedeljek 1. januarja bomo začeli pisati leto 1945. Oficialno se 1. januar šteje za začetek novega leta šele od leta 1752. Pred tem je v krščanskih deželah nastopilo novo leto 25. marca. Takrat je bil reformiran tako zvan julijanski koledarski sistem, ki je za 10 dni zaostajal za sončnim letom, in papež Gregor je uveljavil gregorijanski koledar, ki ga rabimo še zdaj. Polagoma je večina krščanskih dežel sprejela ta koledar, le pravoslavne dežele so vztrajale pri starem julijanskem koledarju in nekatere vztrajajo še zdaj. Ta koledar je 13 dni zadaj za našim. Rusija je novi gregorijanski koledar vpeljala leta 1918.

Po našem sistemu štejemo leto od Kristovega rojstva, ker se smatra, da je od takrat minilo 1944 let. Vsekakor nekateri cerkveni učenjaki sodijo, da smo za štiri leta prepozni in da bi leto pravo prav za prav po tem sistemu moralo biti 1948. Nekateri tudi sodijo, da bi morali praznik Kristovega rojstva obhajati 6. januarja in ne 25. decembra. Za nas povprečne ljudi ni važno, katere letnice in kateri datumi so pravi, zato bo najbrž pri sedanjih ostalo za do gledno bodočnost.

Važno je, da se naše koledarsko leto krije s sončnim letom in tudi približno s sončnim obratom. Dne 21. decembra imamo na severni zemeljski poluobli najkrajši dan, in od takrat naprej se dnevi daljšajo do 21. junija. Na južni zemeljski poluobli pa imajo 21. decembra najdaljši dan, in od takrat se dnevi krajšajo. Naši vojaki, nastanjeni v Avstraliji in po drugih krajih južno od ekvatorja, imajo zdaj poletje.

Naš datum novega leta in letnica pa ne velja za razne druge narode. Na primer mohamedanci imajo zdaj leto 1323 in njihovo novo leto je 16. julija po našem štetju. Svoja leta štejejo od časa, ko je njihov prerok Mohamed bežal iz Meke v Medino, in to je bilo po našem časovnem 16. julija leta 622.

Zidje imajo svoje novo leto tri mesece pred našim, leta pa štejejo od "stvarjenja sveta," ki je bilo po njihovem mnenju izvršeno pred 5705 leti.

Kitajsko novo leto je premakljivi praznik in pride med 21. januarjem in 19. februarjem po našem koledarju.

Tako si ljudje v raznih krajih sveta oziroma pripadajoči raznim veram in narodom ob raznih časih sončnega leta voščijo veselo novo leto.

IZ JUGOSLAVIJE

Urad za vojne informacije v Washingtonu beleži poročilo radio-postaje "Svobodna Jugoslavija," da slovenski listi zahtevajo, da se italijanskega generala Roatta postavi pred sodišče kot vojnega kriminalca. Za časa italijanske okupacije dela Slovenije in Dalmacije je bil general Roatta vojaški poveljnik dotičnih krajev in je odgovoren za mnoga grozodejstva, ki so jih italijanski okupatorji povzročili domačemu prebivalstvu.

Isti urad poroča, da delo po prav in ureditve pristanišnih naprav v Splitu, Dubrovniku, Šibeniku in v drugih dalmatinskih (Daleje na 6. strani)

NACIJSKE PRIPRAVE ZA NOVO VOJNO

Ruski delavski časopis "Trud" je v izdaji 9. decembra 1944 priobčil sledeči zanimiv članek o pripravah Hitlerjevcev za novo vojno:

Hitlerjeva Nemčija je obsojena. Njen vojaški poraz ni več daleč. Hitlerjevci se že jasno zavedajo, da je njihova kriminalna igra izgubljena. Rešitve ne morejo pričakovati od nobene strani.

Toda, zavedajoči se preteče nevarnosti zrušenja "tretjega rajha," Hitlerjevci že delajo načrte za priprave za novo napadalno vojno. Bolj in bolj pogosto svetovno časopisje poroča o zgradbah podzemeljskih muničijskih tovarnih, skritih zalogah orožja in tajnih terorističnih oddelkih, ki naj postanejo ogrožja nemške agresivne armade bodočnosti.

Pripravljajoči se na novo vojno se Hitlerjevci učijo iz izkušnje, katere so dobili, ko so prikrito kršili določbe versajske pogodbe. Celotno zdaj, stoječi ob robu prepada, se Hitlerjevci vojni hujšaki ukvarjajo z ideološkimi in materialnimi pripravi za novo vojno za nemško svetovno nadvlado.

"Mi bomo gradili naše življenje kot v preteklih letih," je izjavil Himmler. "Prej ali slej ga bomo uredili tako, da bodo Nemčiji pripadla ozemlja, ki so ji potrebna."

Izven Nemčije, pod "sinjim" ali "žarečim" nebom tako zvanih "nevtralnih dežel" Hitlerjevci že pripravljajo ekonomske (Daleje na 6. strani)

SLOVENSKE VESTI

Društvo št. 155 ABZ v Blaine, Ohio, priredi veselico in korist društvene blaginje v soboto 30. decembra zvečer.

Domača zabava s plesom se bo vršila v Slovenskem domu v Pittsburghu, Pa., v soboto 30. decembra. Čisti dobiček prireditve je namenjen v pomoč jugoslovanskemu ljudstvu v starem kraju.

V Republic, Pa., se bo v dneh 30. in 31. decembra vršila zabavna prireditev, ki jo skupno priredijo društva: št. 171 ABZ, št. 85 SNPJ in št. 528 HBZ. Čisti dobiček prireditve je namenjen v pomoč jugoslovanskemu ljudstvu v starem kraju. Prostori prireditve: dvorana Gregory.

V Elyu, Minn., je umrl Frank Urbas, star 77 let, dolgoletni član društva št. 2 ABZ.

V Enterprise, W. Va., je po daljšem bolehanju za rakom umrl Matija Martinčič, star 61 let, član društva št. 179 ABZ. Zapuščala soproga, sina in brata. Rojen je bil v Podravini na Hrvaškem.

V Rock Springsu, Wyo., je dne 23. decembra za srčno hibo umrl Louis Taucher, Sr., dolgoletni tajnik društva št. 18 ABZ in bivši večkratni delegat na konvencijah. Pokojnik je bil brat Mrs. Mary Kershnik, novo izvoljene 3. gl. podpredsednice ABZ, in istotako brat Mrs. Angele, vdove po pokojnem gl. tajniku Jos. Pishlerju, sedaj omožene Kos. Pokojni Louis Taucher zapuščala vdovo in več odraslih otrok.

VŽIGALICE NA VRSTI

Pomanjkanja raznih komoditet se vrstijo s tako regularnostjo, da je kar zabavno. Včasih primanjkuje tega, včasih drugega. Dostikrat povzročijo tako pomanjkanje neutemeljene govornice, ker si zaradi takih govornic ljudje hite nabavljati zaloge omenjenega blaga, ne da bi ga res potrebovali.

Zdaj je prišla vrsta na vžigalice. Ne, ne bo jih primanjkovalo in ne bo se nam treba posluževati kresilnega kamna in gobe, samo tistih vrst vžigalic, katerim smo vajeni, bo nekaj časa primanjkovalo. To so tako zvane varnostne vžigalice v malih papirnatih zavitkih ali v skatlicah, ki se vžgejo le na dotičnem zavitku ali skatlici. Dovolj pa bo tako zvanih kuhinjskih vžigalic, ki se vžgejo z drgnjenjem po kakršnem koli raskavem predmetu.

Vzrok za pomanjkanje vžigalic prvo imenovanih vrst je v vladnih nakupih. Za naše vojne sile je vlada pokupila vse vžigalice v malih skatlicah in 35 odstotkov vžigalic v malih papirnatih zavitkih. Po nekem poročilu bo manjkalo teh vrst vžigalic za civiliste kakih šest mesecev.

Tako zvane kuhinjske vžigalice, ki se prodajajo po pet centov velika skatla, so danes skoro prav tako varne kot "varnostne" vžigalice. Ne vnamejo se same od sebe, niti niso strupene. V veliki skatli jih je povprečno 360, in so tako znatno cenejše od varnostnih vžigalic v malih skatlicah, ki jih vsebujejo povprečno po 48 komadov; male skatlice so se navadno prodajale po centu.

Malo je komoditet, ki bi bile v taki splošni porabi kot so vžigalice, kljub temu, da so primeroma mlada iznajdba. Prve vžigalice, kolikor je znano, je začel izdelovati neki John Walker v Angliji leta 1827, v splošno porabo pa so prišle okoli leta 1834.

V večini evropskih držav so ali so bile do zadnjih časov vžigalice državni monopol in so bile visoko obdavčene. V Zedinjenih državah so bile vžigalice vedno v prosti trgovini in zelo poceni. Pred vojno je bilo v tej deželi mnogo vžigalic razdanih brezplačno v svrhu raznih reklam.

Pri nakupu tobačnih izdelkov je kupec navadno dobil nekaj zavitkov vžigalic brezplačno za nameček. Vojni časi pa so tudi v tem oziru prinesli nekoliko varčevanja.

V Ameriki se letno producira okrog 500 tisoč milijonov vžigalic, in sicer za samo domačo porabo; eksportirale se niso. Kar se jih sedaj izvažajo, so vse namenjene Američanom v inozem.

(Daleje na 6. strani)

ODMEV KATASTROFE

Dne 20. decembra je minilo tri mesece od velike plinske eksplozije in požara v Clevelandu, Ohio, katera katastrofa je prizadela tudi nekaj Slovencev. Reporter Ray De Crane je za to priložnost obiskal in fotografiral pogorišče, ki se v treh mesecih ni skoro nič izpremenilo. Na pogorišču se še nič ne gradi in se najbrž ne bo, dokler med prizadetimi faktorji ne pride do sporazuma, da li naj se tam zgradijo stanovanjska ali industrijska poslopja.

Omenjeni reporter poroča, da je East Ohio Gas Co. dosedaj li-

(Daleje na 6. strani)

NERAZUMEVANJA IN ZAVAJANJA

Od povprečnega Američana se ne more pričakovati, da bi razumel narodnostne spore v Evropi. Narodnostni spori in zatiranje narodnih manjšin pa so v Evropi nekaj starega. To vemo iz izkušenj mi, ki smo se v to deželo svobode priselili iz bivše Avstro-Ogrske, in to posebno dobro vedo tisti, ki so prišli iz tistega dela Slovenije, ki je bil po zadnji vojni krivično prisojen Italiji. Zatiranje narodnih manjšin ni tam, kjer je večinski narod pošten in pravičen. Tega pa se vsaj dosedaj ni moglo trditi o Nemcih, Italijanih in Madžarih.

Poudarjanje, da je sovraštvo med različnimi narodnostmi in zatiranje narodnih manjšin nepotrebno in nesmiselno, situacije niti malo ne izpremeni. Računati je treba za dejstvo, kakršna so, če hočemo situacijo razumeti. V tem oziru je v Ameriki dosti nerazumevanja, ki ga prefrigani zavajalci izrabljajo v obrambo tistih, ki so krivi narodnega zatiranja. Naše tozadevne razprave sicer ne bodo rešile narodnostnih sporov v Evropi, toda morda bodo preprečile, da vsaj mi ne bomo slepo drčili za zavajalci, ki nam skušajo evropske tirane prikazovati kot nekeke angele. V pogovorih s starimi Američani jim bomo morda mogli predočiti tudi drugo stran situacije.

Večina nas slovenskih Američanov je že dolgo v tej deželi in skoro vsi nameravamo tu ostati za stalno. Kljub temu nas zanimajo razmere, v katerih živijo naši rojaki v starem kraju, in skoro vsi vemo, kako so Italijani zatirali naše Primorce, Slovence in Hrvate, vse od časa, ko so bili siloma odtrgani od ostale Slovenije oziroma Jugoslavije in priključeni Italiji. Naši Primorci so bili najinteligentnejši in najza vednejši del slovenskega naroda, z visoko razvito kulturo in gospodarstvom. Italijani so jih v dobrih dveh desetletjih skoro uničili, gospodarsko in kulturno. Vzeli so jim njihove gospodarske in kulturne ustanove in vrgli njihov jezik iz šol, javnih uradov in celo iz cerkva. To je znano tudi v Ameriki vsakemu Slovencu, ki se zaveda, da je živ.

Aneksija tako zvane Julijske Krajine po Italiji je pomenila za nas še tamkajšnje prebivalstvo pravo prokletstvo, tako v kulturnem kot v gospodarskem oziru. Slovensko in hrvaško prebivalstvo, ki šteje okrog 600.000 oseb in ki ga je Italija nad dve desetletji prav bestialno zatirala in zapostavljala, hoče po tej vojni biti pridruženo novi Jugoslaviji in se za to junaško bori, obenem z Jugoslovansko osvobodilno fronto odločno vztraja pri zahtevi, da morajo vsi slovenski in hrvaški kraji po tej vojni pripadati novi Jugoslaviji. Glede tega ni nikakega vprašanja med Slovenci in Jugoslovani tamkaj, niti med Slovenci in Jugoslovani tukaj. Gre se za pošteno in pravično rešitev jugoslovanskega vprašanja; nič več in nič manj. Ameriški Slovenci smo stoprocentno za tako rešitev, kljub dejstvu, da po večini ne bomo nikdar živeli v novi Jugoslaviji niti je ne videli. Nad 600.000 Slovencev in Hrvatov na Goriškem, Primorskem, Istri in Dalmaciji mora pripasti Jugoslaviji.

(Daleje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Vsako leto izpolni mnoge nade in objube, druge pa nam ostane na dolgu. To velja tudi za leto, ki ga te dni zaključujemo. Na primer, vojna v Evropi ni končana, kot smo pričakovali. Novih avtomobilov še ni na trgu. Gasolinska suša nas še vedno davi. Pikniki so še vedno suspendirani. Obljube političnih kandidatov so večinoma pozabljene. Lov na cigare in cigarete se nadaljuje. Cenjeni člani se še vedno ne udeležujejo mesečnih sej. Poljsko vprašanje še ni rešeno. Podpredsednik Krapenc še ni napisal obljubljenega reporta o avdijenci pri medvedih v parku Yellowstone.

Prerokovan za leto 1945 je malo, in še tista, ki so bila poslana v javnost, so zelo dvoumna. In skoro vsa so opremljena s pogojnikom "če." Vzrok temu je najbrž v dejstvu, da je bilo zadnja leta toliko prerokov blamiranih in transferiranih med krive preroke. Sarže krivih prerokov pa niso zaželjive.

Dr. Earnest A. Hooton, profesor na harvardski univerzi, je končno pojasnil vzrok za pomanjkanje cigaret. Njegova razlaga je: "Vojaki na fronti se počutijo nesrečne in osamljene ter si želijo dekliske družbe; ker je ni, so nervozni in pokadijo več cigaret. Dekleta doma se čutijo osamljena in nesrečna brez fantovske družbe, kar jih dela nervozne, in v tej nervoznosti popuščijo neumudno velike količine cigaret." Ali ni to logično in enostavno. Toda treba je bilo univerzitetnega profesorja, da nam je to povedal.

Pravijo, da po novem letu bo manj vžigalic za civiliste, ker jih vedno več potrebujejo naši vojaki na raznih frontah. To je prav; naj le dobro zakurijo Nemcem in Japoncem!

O nemških vojnih ujetnikih na zapadni evropski fronti se pripoveduje, da so spočetka zelo samozavestni in prepričani o končni nemški zmagi. Toda, ko so privedeni v zaledje, kjer vidijo silne množine vojakov in ogromne količine orožja in drugih vojnih potrebščin, njihova samovest hitro poplava. Predno pridejo v ujetniška taborišča, so prepričani, da je nemška zmaga izključena, in mnogi to tudi registrirano priznajo.

V New Yorku se je nedavno vršila mačja razstava in najbolj odličnim mišjavcem so bile prisojene diplome. Taka odlikovanja se ne delijo po zaslugah za lov miši in podgan, ampak po elegantnem zadržanju, lepih kodlih in junaških brkah. Če bi nas sodili na ta način, ne bi dobili niti častnega priznanja.

Ameriški reporter McQuaid poroča z zapadne evropske fronte, da je nemško civilno prebivalstvo v mestih, ki so jih zavzeli zavezniški, zelo pohlevno, pokorno in ponižno. To se lahko razlaga na več načinov. Morda je Nemcem v krvi pasja pokorščina napram predpostavljanim, ki so v omenjenem primeru zavezniški. Morda so jih razmere preprečile, da Nemci niso taki "nadljudje" kot jim je pridigoval Hitler. Morda se v tem kaže prava narava vseh domišljavcev in tiranov, ki so skrajno arogantni in (Daleje na 2. strani)

"NOVA DOBA"

GLASILO AMERISKE BRATSKO ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$.72 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

VOL. XX.

104

NO. 51

OB DVAJSETLETNICI

Nova Doba, glasilo in lastnina Ameriške bratske zveze, zaključuje s to izdajo svoj dvajseti letnik. Prva številka Nove Dobe je izšla 7. januarja 1925; prvih 15 mesecev se je tiskala v New Yorku, ves čas potem pa v Clevelandu, Ohio. Prva štiri leta je izhajala na štirih straneh, večinoma s samo slovenskim črtvom, od januarja 1929 naprej pa ima tudi angleški del in izhaja na šestih in po potrebi tudi na osmih straneh. V teh dvajsetih letih je obiskala člane naše organizacije več kot tisočkrat.

Člani naših bratskih podpornih organizacij so raztreseni preko vseh Zedinjenih držav in morajo že vsled tega imeti nekako medsebojno obveščevalno sredstvo. Izprva so bili glasila slovenskih podpornih organizacij privatni listi, kar je bilo ugodno na obe strani. Mlade in sibeke organizacije bi bile težko vzdrževale svoja lastna glasila, privatnim časopisom pa je prav prišla kakršna koli finančna pomoč in reklama, ki so jo dobivali od rastočih podpornih organizacij.

Člani podpornih organizacij so pričeli polagoma prihajati do prepričanja, da če more posameznik ali mala skupina ljudi izdajati svoj lastni list, ga more tudi organizacija s tisoči članov. Računali so tudi, da lastni list podporne organizacije bi mogel organizaciji posvetiti več pozornosti kot privatni list, in da bi članstvo organizacije lahko samo določalo smernice svojemu listu. To da bi dobro služilo rasti in ugledu organizacije. Nekako na tej podlagi so se rodila lastna glasila naših podpornih organizacij.

V zvezi z gori navedenim je značilno dejstvo, da slovenska podpora organizacija v Ameriki, ki je prva ustanovila svoje lastno glasilo, je danes prva po številu članstva, dasi ni najstarejša; organizacija, ki je druga ustanovila svoje lastno glasilo, je danes druga po številu članstva; naša organizacija, ki je tretja ustanovila svoje lastno glasilo, je danes na tretjem mestu po številu članstva. Da li so in v koliki meri so lastna glasila deležna kredita za rast organizacij, je odprto vprašanje, na katero lahko vsak sam išče odgovora.

Dobra in napredujoča je tista organizacija, ki ima dobre in zmogljive uradnike ter lojalne in aktivne člane. Glasilo je samo sredstvo, s katerim si glavni odborniki, društva in člani izmenjujejo informacije in ideje ter se navdušujejo med seboj za delo za organizacijo. Glasilo, ki tedensko dosega vse člane, ne samo tiste, ki prihajajo na društvene seje, je tista vez, ki najbolj učinkovito veže in druži v eno skupino vse tisoče članov, ki so raztreseni širom naše velike republike. Ameriške Slovence ločijo razdalje tisočih milj, pa se kljub temu zavedajo, da tvorijo nekako ameriško Slovenijo, in to je v največji meri zasluha glasil naših podpornih organizacij.

Sklep za ustanovitev lastnega glasila je sprejela 12. redna konvencija tedanje Jugoslovanske katoliške jednote, sedanje Ameriške bratske zveze, ki se je vršila leta 1912 v Lorainu, Ohio. Kot je bilo uredniku povedano, se je za ustanovitev lastnega glasila najbolj zavzemal sedanji glavni tajnik Anton Zbašnik, takratni, zdaj že pokojni glavni tajnik Joseph Pishler mu je dal ime Nova Doba, in predlog za ustanovitev lastnega glasila je stavil, da zdaj že pokojna sestra Jennie Pust, dolgoletna predsednica društva št. 103 ABZ v Clevelandu, Ohio. Glasilo naše organizacije do takrat, je bil v New Yorku izhajajoči list Glas Naroda, ki ga je izdajal soustanovitelj naše organizacije, zdaj že pokojni Frank Sakser.

Smernice našega glasila Nove Dobe določa članstvo Ameriške bratske zveze po svojih zastopnikih na konvencijah. Točka 228 naših pravil določa: "Glasilo mora priobčiti vse dopise in naznanila iz glavnega urada; dopise in naznanila glavnega in porotnega odbora; uradna naznanila društev in dopise posameznih članov Zveze. Glasilo naj obenem priobčuje poučne in zabavne članke in povesti, novice iz Amerike in inozemstva in drugo čtivo, ki služi v pouk in razvedrilo članstva Ameriške bratske zveze." Urednik je vedno skušal in skuša po najboljših možnostih zadostiti tem določbam. Ako Nova Doba zasluži kako priznanje in kredit, gre ves Ameriški bratski zvezi.

Gori omenjene in skoro vse druge določbe, tikačjo se Nove Dobe, je 17. redna konvencija ponovno potrdila za prihodnja štiri leta. Bodočnost bo pa pokazala, če bodo v tem oziru potrebne ali priporočljive spremembe. Dandanes živimo v zelo nemirnih in razburljivih časih in nihče ne ve, kaj nam prinese bodočnost. Neki sloveči ruski pisatelj je nedavno zapisal, da samo kamenje se ne izpreminja. Med živimi bitji pa so spremembe neizogibne. Ako bo prihodnja konvencija smatrala, da so spremembe z ozirom na naše glasilo priporočljive, jih bo izvedla. V tem oziru se lahko popolnoma zanesemo na naravno inteligenco našega članstva.

Ob dvajsetletnici svoje ustanovitve dosega Nova Doba nad 25 tisoč odraslih in mladinskih članov v vseh državah naše Unije in izven mej iste. V stoterih izvodih sledi našim članom-vojakom v številna taborišča te dežele, pa tudi na raztresene otoke Pacifika, v Avstralijo, Indijo, Islandijo, Italijo, Francijo, Belgijo, Holandsko, Anglijo itd. Mnogim je kot dobrodošel pozdrav iz domačih krajev, kar pogosto izražajo v pismih. Tako Nova Doba prispeva svoj skromni del tudi k povzdigu morale naših sobratov v daljni tujini. Njeni ustanovitelji pred dvajsetimi leti gotovo niso slutili, da ji bo kdaj pripadla tudi taka vloga.

Bratje in sestre, Nova Doba je danes pred vami dvajset let stara. Kako se je zadržala tekom dvajsetih let in kako je vršila naložene ji dolžnosti, pripada sodba vam. Njen urednik si dovoljuje samo eno izjavo: Srečno novo leto vsem!

Iz urada glavnega tajnika ABZ

OB ZAKLJUKU LETA 1944

Cenjeni bratje in sestre:

Leto 1944 je zaključeno. Dolžnost me veže, da se najtopleje zahvalim:

1. Delegaciji 17. redne konvencije za izraz priznanja in ponovnega zaupanja.
2. Društvenim uradnikom in uradnicam, posebno tajnikom in tajnicam, za prijazno naklonjenost in uspešno sodelovanje.
3. Glavnim odbornikom in odbornici ter glavnim porotnikom in porotnici za pozornost, ki so jo dali zadevam, predloženim od glavnega urada in za vse dobre in koristne nasvete, katerih je bil glavni urad deležen od njih tekom leta 1944.
4. Vsem ostalim članom in članicam, ki so na bodisi kakršen koli način prispevali k rasti in napredku naše Ameriške bratske zveze.

Zahvaljujem se za njih dobro delo v preteklosti tudi vsem tistim glavnim in porotnim odbornikom ter društvenim uradnikom in uradnicam, ki so se z dnem 31. decembra od svojih uradov poslovili. Upam, da bodo še v naprej ostali dobri in zvesti člani ABZ in da bodo svoje bogate izkušnje radevolje stavili na razpolago svojim naslednikom ter jim vsestransko pomagali pri njih poslih.

Vsem novim glavnim uradnikom in uradnicam ter društvenim odbornikom in odbornicam pa kličem: Dobrodošli v naše aktivne kroge! Zavedajte se vedno in povsod, da vas je članstvo izvolilo zato, ker ima zaupanje v vas in ker vidi v vas zmogljive voditelje in vam je vsled tega pripravljeno slediti. Ne razočarajte tega vašega članstva; ne izneverite se bratski obligaciji, ki jo imate napram istemu; ne zanemarite dolžnosti, ki vam jih nalaga vašo službo, vaše društvo in vaša Zveza. Bodite točni v svojem poslovanju, agilni in zbirajni pri svojem delu in prijazni ter ljubljeni napram vašim sobratom in sosestram. Posečajte redno vse redne in izredne društvene seje; prinesite novo življenje v svoje društvo, da bo več zanimanja, več aktivnosti med člani. Vedno imejte pred očmi, da sta rast in napredek vaše in moje organizacije odvisna od dobre volje njenega članstva in da brez te dobre volje ne moremo nikamor. To je vaša organizacija in organizacija vaših očetov, zato je slehernega izmed nas dolžnost, da delamo za njo in da jo obdržimo pri življenju. Pri življenju jo pa bomo obdržali samo s tem, da bomo širili njene vrste, množili njeno članstvo in dvigali njen ugled. To naj bo naš program za prihodnje leto in za prihodnja štiri leta. Če se bomo vsi tega programa držali, potem nimam dvoma, da se bo moja in vaša želja za 30,000 članov ob priliki prihodnje, zlatobulejne konvencije izpolnila.

Leto 1944 bi bilo tudi za našo Zvezo normalno leto, ako bi ne bilo vojne. Napredovali smo v članstvu in premoženju, a pogrešamo naših 2,300 članov, ki so razkropljeni po raznih bojnih poljanah, daleč od svojih domov, daleč od svojih staršev, od svojih ljubljnih. Poslujemo jim naše pozdrave, naša voščila in naše iskrene želje, da bi jim bila usoda še v nadalje naklonjena in da bi jih skoro pripeljala srečne, zdrave in vesele nazaj med njihove ljubljene. Pogrešamo pa še bolj tiste, ki so že žrtvovali svoja mlada življenja za svojo domovino, za vas in za mene, in katerih nazaj več ne bo. Obdržali bomo te mlade junake v trajnem spominu in se tolažili z dejstvom, da so umrli junške smrti, v obrambi svoje domovine in v boju za pravično stvar. Slava jim!

Vsem glavnim in društvenim uradnikom in uradnicam ter vsem članom in članicam Ameriške bratske zveze želim srečno in zdravo novo leto. Naj bi bilo to leto leto zmage pravične stvari nad krivično in leto začetka trajnega in vesoljnega mira.

Z bratskim pozdravom,

ANTON ZBASNIK, glavni tajnik.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

brutalni, kadar se zavedajo svoje premoči, in pasje ponižni, kadar vidijo, da jih moč nasprotnika prekaša. Tako so se v nešteti primerih izkazali italijanski fašisti in teke se vsaj v prvih primerih kažejo nemški naciji. Če je ta domneva pravilna, se kar pripravimo, da bo premaršala Nemčija javkala in cvilila kot obrcan psiček.

V listih se je že mnogo razpravljalo, kako naj bi se postopalo z

jaška pošta dostavila kartico od nekega salunarja v njegovem rodnem mestu Cumberlandu, Maryland. Na kartici je bilo zapisano: "Dobra za en zaboj piva; pridi ponj!" Čez čas je bil Jack ranjen in poslan domov, ko je ozdravil. Fant je prinesel omenjeno kartico s seboj ter jo je pri prvi priliki predložil salunarju, ki je svojo obljubo takoj izpolnil.

Dva tedna pred božičem so nas tu na obali jezera Erie vremenski bogovi zasuli s snegom. Ne preveč liberalno, samo kakega pol čevlja na debelo. K temu so dnevno dodajali nekoliko čistejšega pokrivala, da je sneg skoro ves teden obdržal svojo naravno barvo. Običajno se pokvar: že v 24 urah in se nanaže z vsemi mogočimi kemičnimi šminkami, katere si izposodi od clevelandskih vojnih industrij. Letošnji predbožični sneg pa je po nezaupadljivi previdnosti vremenskih bogov ostal bel skoro en teden, kar je za te kraje rekord. Kljub temu so ga kritizirali pesci, ki so padali na pločnikih in cestnih prehodih in si lomili roke in rebra, avtomobilisti, katerih vozila so plesala in se trkala kot poredni kozli, in naše ultramoderne ženske, ki zaradi gorkote nosijo čevlje, iz katerih gledajo rdeči palci v beli svet. Edino otroci so vzeli snežno nadlogo od praktične in šaljive strani in so z velikim navdušenjem vodili bitke preko cest. Snežne kepe so frčale kot krogle na pravi fronti. In mladi vojniki so se znali uspešno posluževati kritja ob straneh cest stoječih avtomobilov. Če je pri tem snežna kepa razbila kako šipo nevtralnega avtomobila, se ni gledalo. Vojna je vojna.

Sredi najhujše predbožične zime se je bila v poslopju, kjer stane vaš poročevalec, pokvarila centralna kurjava. Poprava je vzela tri dni, in o bogovi, kako aerodno je bilo zvečer priti domov v mrzlo stanovanje in kako neprijetno je bilo zjutraj vstati v mrzli svet! To kljub dejstvu, da smo si mogli nekoliko pomagati s plinom ter da nam ne manjka gorke obleke, posteljine in odeje. Takrat se je vaš poročevalec šele prav zavedel, kako je našim bratom in sestrām v Jugoslaviji, ki lačni in brez obleke prezebajo že četrto zimo, in kako nujno potrebna je pomoč, ki jo zanje zbiramo ameriški Slovenci.

Neki vojaški časopis poroča, da je na grobu angleške mule, ki je zaključila svojo vojaško kariero v Italiji, postavljena plošča s sledečim napisom: "Tu počiva mla Peggy, ki je v svojem življenju brnila enega brigadirja, dva polkovnika, štiri majorje, 10 kapitanov, 24 poročnikov, 42 saržantov, 60 korporalov, 436 navadnih vojakov in—eno bombo."

Pravijo, da besede ne štejejo, le dejanja štejejo. To je res samo do neke meje. Na primer, besede, ki jih mora urednik iz nič producirati in desetkrat ali stokrat obrniti v mislih, nato potom typewriterja transferirati na papir in potem najmanj trikrat prečitati, da polovi škrate, ki se skrijejo mednje, ali so to dejanja, ali niso? In, če vaš urednik računa povprečno 475 besed za kolono in najmanj 13 polnih kolon originalno producirane čtiva na dveh straneh, znese 6,175 besed ali dejanj na teden. Kar se prenese na nadaljne strani, naj se računa za nameček in dobro mero, saj besede ni konj. A, če bi bile besede konji, bi v enem letu galopiralo najmanj 314,925 konj iz uredništva v širni svet.

Besede so pri nas poceni, pa ni povsod tako. Na primer, ko je bivši in zdaj že pokojni predsednik Calvin Coolidge zapustil Be-

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. julija 1929

GLAVNI URAD: ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR

IZVRŠEVALNI ODESEK:

Predsednik: J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
 1. podpredsednik: Frank Okoren 4759 Pearl St., Denver 16, Colo.
 2. podpredsednik: P. J. Oblock RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.
 3. podpredsednik: Joseph Kovach 132 East White St., Ely, Minn.
 4. podpredsednik: Anton Krapenc 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
 5. podpredsednik: Joseph Sneler 6322 Butler St., Pittsburgh, Pa.
 6. podpredsednik: Mary Predovich 2300 Yew St., Butte, Mont.
 Tajnik: Anton Zbašnik AFU Bldg., Ely, Minn.
 Pomožni tajnik: Frank Tomsich, Jr. AFU Bldg., Ely, Minn.
 Blagajnik: Louis Champa Ely, Minn.
 Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
 Urednik-upravnik glasila: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

NADZORNI ODESEK:

Predsednik: John Kurnse 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
 1. nadzornik: F. E. Vranchar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
 2. nadzornik: Malt Anzele Box 12, Aurora, Minn.
 3. nadzornik: Andrew Milavec, Jr. Box 135, Houston, Pa.
 4. nadzornik: F. J. Kress 218—67th St., Pittsburgh, Pa.

FINANČNI ODESEK:

J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
 Anton Zbašnik, tajnik AFU Bldg., Ely, Minn.
 John Kurnse 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
 Frank E. Vranchar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
 Andrew Milavec, Jr. Box 135, Houston, Pa.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: Anton Okolish 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
 1. porotnik: Frank Mikec P. O. Box 237, Stratane, Pa.
 2. porotnica: Rose Svetlich Ely, Minnesota
 3. porotnik: Steve Mauser 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
 4. porotnik: Ignac Zajc 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

Nagrade v gotovini

Ameriška bratska zveza plačuje za novo vpisane člane vseh oddelkov nagrade, ki so navedene v naslednjem:

v razredu "D" za \$ 250.00 zavarovalnine, \$ 1.50 nagrade;
 v razredu "D" za \$ 500.00 zavarovalnine, \$ 2.50 nagrade;
 v razredu "D" za \$ 1,000.00 zavarovalnine, \$ 5.00 nagrade;
 v razredu "D" za \$ 1,500.00 zavarovalnine, \$ 7.00 nagrade;
 v razredu "D" za \$ 2,000.00 zavarovalnine, \$ 9.00 nagrade;
 v razredu "D" za \$ 3,000.00 zavarovalnine, \$ 12.00 nagrade;
 v razredu "E" in "F" za \$ 250.00 zavarovalnine \$ 2.00 nagrade;
 v razredu "E" in "F" za \$ 500.00 zavarovalnine \$ 3.00 nagrade;
 v razredu "E" in "F" za \$ 1,000.00 zavarovalnine \$ 6.00 nagrade;
 v razredu "E" in "F" za \$ 1,500.00 zavarovalnine \$ 10.00 nagrade;
 v razredu "E" in "F" za \$ 2,000.00 zavarovalnine \$ 12.00 nagrade;
 v razredu "E" in "F" za \$ 3,000.00 zavarovalnine \$ 18.00 nagrade.

Za novopridobljene člane mladinskega oddelka:

Za razred "JA" \$1.00 nagrade od člane; za razred "JB" \$3.00 nagrade; za razred "JC" za \$500.00 zavarovalnine, \$3.00 nagrade; za razred "JD" za \$1,000.00 zavarovalnine, \$5.00 nagrade; za razred "JE" za \$2,000.00 zavarovalnine, \$10.00 nagrade; za razred "JF" za \$3,000.00 zavarovalnine, \$15.00 nagrade.

Do navedenih nagrad so upravičeni tisti člani in članice, ki pridobijo nove člane ali članice v odrasli ali mladinski oddelki Ameriške bratske zveze. Nagrade so izplačljive, ko so novi člani vplačali vsaj po šest mesečnih assementov.

lo hišo, je pričel pisati članke za razne liste in je bil za vsako besedo plačan dva dolarja. Če bi bil vaš urednik plačan po tej lestvici, bi v enem letu zaslužil \$629,850.00. Ej, ali bi jo hitro podedil doli na sončni jug, kjer ni nikdar zime in snega!

Nova Doba bo ta teden dopolnila svoje dvajseto leto, pa je še vedno tako nova in mlada kot je bila pred dvemi desetletji. Ali ni obžalovanja vredno, da ne more vaš urednik tega trdit o sebi!

A. J. T.

NERAZUMEVANJA IN ZAVAJANJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Slična in najbrž še bolj pereča situacija je na Poljskem, kjer je bilo pred to vojno 8 do 10 milijonov ruskega prebivalstva vključeno v poljsko državno tvorbo. Pomniti je treba, da teh ruskih delov dežele niso priključili Poljski zmagoviti zavezniki, dasi se ne more reči, da bi bili Rusiji naklonjeni. Ta del dežele so šovinistični Poljaki nasilno odtrgali od Rusije v času, ko si po vojni izčrpana Rusija ni mogla pomagati. Današnja moč na Rusija, ki je poglala Nemce s svoje zemlje, ki je osvobodila okupatorjev že velik del Poljske in ki bo osvobodila tudi ostalo Poljsko, neče niti pedi prave besede za kolono in najmanj 13 polnih kolon originalno producirane čtiva na dveh straneh, znese 6,175 besed ali dejanj na teden. Kar se prenese na nadaljne strani, naj se računa za nameček in dobro mero, saj besede ni konj. A, če bi bile besede konji, bi v enem letu galopiralo najmanj 314,925 konj iz uredništva v širni svet.

Besede so pri nas poceni, pa ni povsod tako. Na primer, ko je bivši in zdaj že pokojni predsednik Calvin Coolidge zapustil Be-

Vojni bondi so prav tako varni kot so bankovci, katere izdaja vlada zedinjenih držav. Boljši pa so zato, ker nam prinašajo obresti.



New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
American Fraternal Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS



LET US SEEK TO SERVE IN 1945

Again we come to the close of another year, a year which was filled with some joy and some sorrow. It is well to remember that although tragedy visited many of our homes, we still have much to be thankful for. We are living in a land which has not been the actual scene of a battle front, has not felt the thud of enemy bombs, has not made us homeless. In our grief of having lost some of our loved ones, we should remember that their sacrifice made it possible for us and our children to keep on living an almost normal way of life. Those little things we are deprived of, owing to war demands, are minor things when we compare them to the losses and misfortunes suffered by other peoples throughout the world.

Our New Year's pledge to "do all we can whenever called upon to do so," should be renewed this year to enable our fighting men to finish victoriously what our enemies began so ruthlessly. Our help is still needed just as greatly as before; perhaps more so, for the nearer we bring our battles to the enemies' doorsteps, the harder they fight. Therefore let's renew our united efforts for victory and a lasting peace.

As fraternalists we must set an example of brotherly love for all to follow; a helping hand to those in need, a cheery word to the sorrowful. These are the true actions of brotherly love. Your friends and neighbors are all under the same strain of war nerves as yourselves, so we should bear with one another and practice the Golden Rule of "doing unto others as we would have them do unto us."

Let us exert greater effort to preserve our land of freedom by practicing true fraternalism, the love of fellow men! Let us seek to serve in every way we can to the best of our ability.

To our AFU Yanks wherever they may be, we wish for them victory and may they return safely to our shores this coming year. To our AFU members on the home front we wish a year of prosperity, health and happiness to each and everyone!

THOUGHT FOR THE DAY

Ring out the old, ring in the new,
Ring happy bells, across the snow;
The year is going, let him go;
Ring out the false, ring in the true.

—Tennyson

Help From Above

A 27-foot lifeboat parachuted out of the sky, landed right-side-up on the sea, within 25 yards of a rubber raft containing three fliers. They paddled to the boat, climbed aboard, started a motor, chugged toward the shore.

It was the first salt water test of the Army Air Force's new rescue device developed at Wright Field, Dayton, Ohio, by Capt. Warren L. Dawbarn. B-17, more than 1,000 ft. above the Pacific off San Francisco, dropped the 2,800-lb. lifeboat loaded with food, blankets, clothing, medical supplies, sails, two 5-h. p. motors, fuel to cruise 500 miles and stills to

produce a gallon of fresh water for every gallon of fuel burned.

In real rescues, the lifeboat will also contain a map in a special compartment. Navigator and pilot of the B-17 will mark the spot on the map, so the castaways know where they are. When the lifeboat hits the water, three rockets, pulling ropes, will fly 4 to 5,000 feet off at a 120-degree angle to give injured men something to grab.

Parachutes on which the lifeboat descends will act as sea anchors to hold the boat stationary.

—Pathfinder

Important Notice To All Members Of Lodge No. 44

Barberton, Ohio.—Members of Lodge No. 44, AFU are hereby reminded that every adult member must pay a special lodge assessment during the month of December. This special assessment is one dollar for all members who are insured for death and sick benefits and 50 cents for all members insured for death benefits only. There is no special assessments for members of the juvenile department. A Happy New Year to all!

Jennie Okolish, Sec'y,
Lodge No. 44, AFU,
Barberton, Ohio.

STATEMENT OF SECRETARY OF THE TREASURY HENRY MORGENTHAU JR.

The war in Europe is certainly in its last phase. But how long this last phase may continue no one can tell. One thing is certain; this final push will require no less effort, no less manpower and no less ammunition than did the preliminary struggle to reach it. Because the enemy, forced back to his own soil, will fight harder than before, our blows will have to be proportionately greater.

And as the fighting grows more furious and more violent, the cost of the fighting rises proportionately.

Therefore the Government is now engaged in raising the Sixth War Loan. It is needed to bring up and develop our fighting strength. It is needed also to perfect that final push which will bring us, God willing, to our goal of victory.

Every American is asked to participate in this Loan. Americans of European origin should need no special urging. To them the struggle in Europe has brought the grief and the heartache bred by long familiarity with the names and places the aggressors have so ruthlessly destroyed. In many cases—far too many—it has been even relatives and friends the invaders have ruthlessly robbed, tortured, and destroyed. These Americans by their participation in previous War Loans have already shown that they well understand the meaning of the struggle. Then can hardly do less in this Loan; they must do better. Every American must do better!

DID YOU KNOW THAT—

The "Yankee Doodle" song was taken from an old Dutch harvest song.

Making ethyl alcohol for war industries from bananas is a new industrial development in Jamaica.

The apricot is a native fruit of the countries east of China and Japan. There are more than 20 kinds of apricots.

This sign is displayed in a liquor store: "Don't buy our whisky; buy War Bonds! But if you must buy whisky, buy it from us so we can buy War Bonds."

"I just met your friend, Phil Topper, and he had a pinched look."

"What was wrong?"
"Oh, he was walking between two cops."

American Fraternal Union Members Serving Our Country



2,197

BRIEFS

On Dec. 23 Louis Taucher, Sr., of Rock Springs, Wyo., died owing to a heart attack. He had been secretary of Lodge No. 18, AFU for many years and had been delegate of his lodge at many AFU conventions. The deceased was a brother of Mrs. Mary Kershnik, newly elected third supreme vice-president of the AFU, and of Mrs. Angela Kos, widow of the deceased supreme secretary Joseph Pishler. The deceased is survived by his widow and several grown-up children.

Adopted Animals

Most of the cages in the London Zoo have little signs on them: "Adopted for the duration of the war by Capt. H. R. Nicholl," one might say. Another reads, "Adopted for the duration by Miss Mary Phillips." When the cost of living rose in the Zoo and funds for maintaining the animals became scarce, Londoners began to adopt the animals, paying so much a week for their food.

Chimpanzees, lions and tigers may be adopted for 15 shillings, zebras and pelicans for 10. The adoption price for eagles, vultures, deer, wolves, dogs, bears and ostriches is 5 shillings, while prairie dogs, magpies and other small birds may be adopted for as little as one shilling.

George, the hundred-year-old American alligator is doing his bit, too. When the American doughboys first came to visit, they started tossing English pennies into George's pool to make him raise his head. This practice caught on and now thousands of pennies are tossed into the pool. Each week the pool is drained and George's pennies are collected and given to Mrs. Winston Churchill's Aid to Russia Fund.

—New York Herald Tribune



Dance for Yugoslav Relief to be Held In Butte, Mont.

Butte, Mont. — A dance and program of entertainment will be held for the benefit of the stricken people of war-torn Yugoslavia under the auspices of the Butte Yugoslav War Relief committee on New Year's eve, Dec. 31st in the Holy Savior Parish hall. The program will begin at 6:30 in the evening with dancing to follow beginning at 9 p. m. Refreshments will be served throughout the evening.

All persons of Yugoslav descent and their friends are cordially invited to attend the benefit dance. The entire proceeds of this affair will be used for the needy and suffering people of Europe.

The members of the relief committee thank all donors who have contributed to date for the Yugoslav Relief Fund which now totals \$1,600.00

Let us keep up the good work and we'll be seeing you all on New Year's eve.

In conclusion let me add that Montana was the first state in the Union to go over the top in the Sixth War Loan drive.

Mary Predovich,
Butte, Mont.

Lodge 155 to Hold Social Dec. 30th

Blaine, Ohio. — All members of Lodge No. 155, AFU are hereby notified that at the annual meeting which was held Dec. 10th it was decided to hold a social, for the benefit of the lodge treasury, on Sat., Dec. 30. This was decided with the understanding that it would be held if the committee could get everything necessary for this affair. I wish to announce that the committee was successful in being able to provide necessary refreshments and even Slovenian sausages. A good orchestra will be on hand to play for those who wish to dance. The admission is the same for men or women, that is 35 cents a person. It will begin at 7 p. m.

All members are invited to attend this social and bring their friends with them. I hope everyone will be satisfied with the service. At this time we also invite the Supreme President Brother Rogelj and our Editor Anton Terbovec, who live in Cleveland, to attend our social. It isn't so very far and the next day is a holiday when they can rest up. (The trains are loaded and it is not patriotic to use them unless it is absolutely necessary; and we get only enough gasoline to smell it. Editor's note). All countrymen and women in this vicinity are cordially invited to attend our social. I'll be seeing you on Dec. 30th!

Paul Iljovar, Sec'y,
Lodge 155, AFU,
Blaine, Ohio

A Yank soldier entered a music store in a little village in England and said, "I want an E-string for my violin."

After fumbling about for a time, the cockney clerk handed over a box of strings and suggested, "Would you mind pickin' one out for yourself, gov'nor? I can't tell the bloomin' she's from the he's."

SLOVENE MARINE HERO

The following story was written by Corporal Frederick A. Orehek, U. S. Marine Corps, of 1264 East 59th St., Cleveland, Ohio.

Marine Corps Air Depot, Miramar, California. — Winner of the Air Medal for shooting down a Zero, Marine Major Max J. Volcansek, 29, of Santa Barbara, Calif., a fighter squadron commander and one of the highest ranking Slovene officers in the Marine Corps, said on his return here that "close teamwork and superior planes" play major roles in Allied air success in the Pacific.

His wife, the former Mildred Marble, lives at 852 Emerson Ave., Santa Barbara. He is the son of Mr. and Mrs. Max Volcansek, 416 Jones St., Eveleth, Minn.

Major Volcansek cited with destroying the Zero over Bougainville in an air battle he termed his "most exciting combat experience." Twenty-five Zeros attacked his seven Corsairs.

"My plane's superior speed certainly came in handy when two Zeros dived for my tail," he said. "I managed to shoot one down. The other was eliminated by my wingman."

When his squadron advanced

from Munda to Bougainville late last year, Major Volcansek became a fighter command officer and charted missions for Allied attacks on Rabaul, New Britain.

He next was transferred to Hawaii as an air liaison officer for all Marine Aviation in the Pacific. Here he helped plot aerial strategy for the invasions of Palau, Guam, Saipan and Tinian.

Admiral William F. Halsey commended Major Volcansek for "skillful airmanship and administrative ability" in a citation accompanying the Air Medal.

Major Volcansek was graduated from Eveleth Junior College and MacAlester College, St. Paul, Minn., where he played football and basketball, receiving All-State honors in 1936. He entered flight training in July, 1936; was commissioned at Quantico, Va., in November, 1937, and was promoted to his present rank in February, 1943.

His father, Eveleth's city assessor, is active in the Slovene lodges and communities on the "Iron Range" of Minnesota, and is a member of the American Fraternal Union.

Review of Annual Meeting of Lodge No. 94, AFU

Waukegan, Ill. — The members of Lodge No. 94, AFU are hereby notified that at the annual meeting the entire board of officers was reelected and the undersigned accepted the position as secretary for another year. Members who are in arrears with their dues are asked to straighten them out otherwise they shall be suspended. It was decided to levy a special assessment during the month of January, of one dollar for each member insured for sick and death benefits and 50 cents for members who are insured only for death benefits.

A happy New Year to all members!

Anton Stanovnik, Sec'y,
Lodge No. 94, AFU,
Waukegan, Ill.

The future of America is what we are fighting for—buy more War Bonds!

Chicago Bowling League News

Chicago, Ill. — On Friday, Dec. 22nd we again had a "clean sweep." Hujan's Tavern defeated Gottlieb's Florists in all three games, as did also Spolar's New Market-Blue Island Hotel team which took all three games from the Liberty Bell team.

Best bowlers were: Individual games: Frank Kovacic, 234; Louis Dolmovich, 195, and Frank Poupa, 193. Three-game high were: Frank Kovacic, 551; Louis Dolmovich, 502, and Frank Poupa, 495.

On Friday, Dec. 29th we shall bowl as follows: New Market-Blue Island Hotel against Gottlieb's Florists and Liberty Bell against Hujan's Tavern team. Will this be another "clean sweep?"

A happy and contented New Year to all bowlers, members of the AFU and readers of the Nova Doba!

John Gottlieb, Sec'y.



New York, N. Y. — Shown above is a scene of the christening of the symbolic "Yugoslav Relief Ship" which is being sponsored by the War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent. Little Leo Radica, son of Bogdan Radica, does the honors. From left to right are Lieut. Col. Anthony Neveleff (who was in Yugoslavia, a member of the American War Mission); Mrs. Joyce Balokovic; Metropolitan Benjamin; and Mr. Zlatko Balokovic, President of the War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent.



AMERICAN FRATERNAL UNION

Founded July 18, 1898
HOME OFFICE: ELY, MINNESOTA

SUPREME BOARD

EXECUTIVE COMMITTEE:

President: J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio;
1st Vice-Prest: Frank Okoren 4759 Pearl St., Denver, 16, Colo.;
2nd Vice-Prest: P. J. Oblock RD No. 1, Box 506, Turtle Creek, Pa.;
3rd Vice-Prest: Joseph Kovach 132 East White St., Ely, Minn.;
4th Vice-Prest: Anton Krapenc 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.;
5th Vice-Prest: Joseph Sneider 5322 Butler St., Pittsburgh, Pa.;
6th Vice-Prest: Mary Predovich 2300 Yew St., Butte, Montana;
Secretary: Anton Zbasnik AFU Bldg., Ely, Minnesota;
Assistant Secretary: Frank Tomsich, Jr. AFU Bldg., Ely, Minn.;
Treasurer: Louis Champa Ely, Minnesota;
Medical Examiner: Dr. F. J. Arch 818 Chesnut St., Pittsburgh, Pa.
Editor-Mgr. of Off'l Organ: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, 3, O.

TRUSTEES:

President: John Kurnse 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio;
1st Trustee: F. E. Vranichar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.;
2nd Trustee: Matt Anzelo Box 12, Aurora, Minnesota;
3rd Trustee: Andrew Milavec, Jr. Box 185, Houston, Pa.
4th Trustee: F. J. Kress 218-67 St., Pittsburgh, Pa.

FINANCE COMMITTEE:

J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland, 3, Ohio;
1st Judiciary: Frank Mikec P. O. Box 237, Strabane, Pa.;
2nd Judiciary: Rose Svetch Ely, Minnesota;
3rd Judiciary: Steve Mauser 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
4th Judiciary: Ignac Zajc 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

SUPREME JUDICIARY COMMITTEE:

Chairman: Anton Okolish 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio;
1st Judiciary: Frank Mikec P. O. Box 237, Strabane, Pa.;
2nd Judiciary: Rose Svetch Ely, Minnesota;
3rd Judiciary: Steve Mauser 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
4th Judiciary: Ignac Zajc 683 Onderdonk Ave., Brooklyn, N. Y.

Cash Awards

The American Fraternal Union pays awards for newly-enrolled members in both departments. They are as follows:

The awards are as follows for the Adult Department:
For Plan "D" insured for \$ 250 death benefit, \$ 1.50 award;
For Plan "D" insured for \$ 500 death benefit, \$ 2.50 award;
For Plan "D" insured for \$1,000 death benefit, \$ 5.00 award;
For Plan "D" insured for \$1,500 death benefit, \$ 7.00 award;
For Plan "D" insured for \$2,000 death benefit, \$ 9.00 award;
For Plan "D" insured for \$3,000 death benefit, \$12.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$ 250 death benefit, \$ 2.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$ 500 death benefit, \$ 3.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$1,000 death benefit, \$ 6.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$1,500 death benefit, \$10.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$2,000 death benefit, \$12.00 award;
For Plan "E" and "F" insured for \$3,000 death benefit, \$18.00 award.
Awards for enrolling new juvenile members:
For Plan "JA" \$1.00 award; for Plan "JB" \$3.00 award; for Plan "JC" for \$500 insurance, \$3.00 award; for Plan "JD" for \$1,000 insurance, \$5.00 award; for Plan "JE" for \$250 insurance, \$1.50 award; for Plan "JF" for \$500 insurance, \$3.00 award; for Plan "JD" for \$1,000 insurance, \$5.00 award.
All members who enroll new members in the adult or juvenile departments of the American Fraternal Union are entitled to these awards. The awards will be paid when the new members have paid six months dues.

A Living Emerald For Your Hair

The glowworm and the firefly have a secret that man has been trying to copy for many years—namely how to produce the world's brightest light without any heat. Though scientists have been able by means of air tubes and oxygen to produce a luminous substance, they still cannot compete with the lowly firefly.

The tropical relatives of our American firefly are even more ingenious, for they not only produce bright lights, but they go in for colored ones as well.

The South American automobile bug, for instance, carries a white light in front and a red one behind, and in Paraguay dwells the railroad bug who carries white, green and red lights.

In Cuba lives the splendid

NEW X-RAY ROBOT SPEEDS CHEST PHOTOS

A robot photographer, which can take six x-ray pictures a minute of a human chest and detect tuberculosis if present, was announced recently by the Westinghouse Electric & Manufacturing Company.

The previous speed record for this sort of tuberculosis examination was three per minute. Chest x-rays are the main tools of physicians in detecting tuberculosis, particularly in the early stages when cures are easier.

Dig deep! Every dollar you invest in War Bonds will do its part in helping to bring victory!

click beetle which Cuban ladies often wear in their hair or among the folds of their dresses as an ornament. This little bug has a brilliant green light and looks like a living emerald.

—Digest and Review

"V-RATIONS"



INSIDE THE AXIS

This material is prepared by the Office of War Information from information contained in foreign broadcasts and foreign newspapers, and from other data received by the OWI through various overseas channels.

The Japanese Emancipation League

A group known as the Japanese People's Emancipation League is working in North and Central China for the overthrow of Japanese militarism and the establishment of a democratic Japanese state. Its chief techniques at the present time are education and propaganda.

Organized lingo lines reminiscent of the Free Germany National Committee in Russia, the League operates in areas controlled by the Chinese Eighth Route Army. Its membership has been recruited among Japanese war prisoners, deserters, Japanese residents in China and labor leaders who escaped from Japan. Although the exact membership figure is not known, it is estimated at 300 or more.

According to reports from China, activities of the league include mass meetings, radio broadcasting, the dissemination of pamphlets, correspondence with Japanese soldiers and the dispatch of "comfort packages" to Japanese troops. Emancipation League members serve as translators, psychological warfare officers, instructors in Japanese methods of fighting and intelligence officers.

The most active group is that in Yen-an, of whom 68 per cent are former war prisoners and the rest army deserters and volunteers. Yen-an, seat of the Chinese Communists, is the headquarters for the Emancipation League in North China, but there is also a Central China branch.

In Yen-an-controlled areas members of the League work in close cooperation with the local authorities. Since the Eighth Route Army controls areas just outside most of the cities occupied by the Japanese, it has been comparatively easy to smuggle propaganda and propaganda workers into the Japanese lines.

A Japanese Workers and Peasants School has been set up in Yen-an under the direction of the Emancipation League to educate Japanese prisoners who may become future members. There are now said to be 64 students in the school. They live in caves and wear gray uniforms like the rest of the army. Courses of instruction include the "principles of peace, justice, fraternity and work." Chinese is also studied.

After school hours, the students engage in farm activities and play games such as basketball and volleyball.

Emancipation League Program

The Japanese People's Emancipation League, organized in North China last January, is the outgrowth of a body known as the Japanese Anti-War League. The parent group first started operations in 1939, but until August, 1942, it devoted

itself to preliminary organizational work.

Although recruitment of war prisoner members began in August, 1942, the organization did not shake itself down until last January, when an Executive Committee met to formulate the policies of the new new Emancipation League.

"As Hitler's collapse is in sight, the destruction of Japanese militarists who are Hitler's followers is also not far off," the pro-democratic group resolved at an assembly on Jan. 15, 1944. "The Japanese civilians and soldiers both at home and abroad are now at the highest pitch of suffering and poverty. Among them war-weary, anti-war and anti-militarist feelings are daily growing in intensity and scope.

"All this indicates that the time is ripe for us to organize a people's front for gaining peace and freedom. We are proposing to all advanced people that this people's front should first be formed."

The "people's front" emerged in the form of the Emancipation League. A manifesto written by its leader, Okano Susumu, set up these four objectives:

1. Immediate cessation of war.
2. Immediate withdrawal of all Japanese troops, warships and government officials from occupied territories.
3. Abolition of Japanese-occupied territories in the occupied territories.
4. Restoration of the independence and sovereignty of the occupied territories to their respective peoples.

To attain the ultimate aim of a democratic Japanese state, the Emancipation League manifesto called, in addition, for:

1. Abolition of the military oligarchy in Japan.
2. Abolition of the financial oligarchy through the dissolution of trusts and monopolies.
3. Freedom of speech and assembly, including the restoration of trade unions and agricultural associations.
4. Establishment of a popular democratic government through the "action of People's Assemblies of various grades,

18-Year GI's Now Sent Overseas, Policy Changed

Washington.—Undersecretary of War Robert P. Patterson revealed this week that, because of a large increase in the percentage of youths being drafted, the Army had changed its policy and is now sending 18-year-old soldiers overseas as infantry and armored force replacements.

Mr. Patterson said that the rule that no infantrymen or armored force soldier under 19 would be sent overseas has been revised recently. He asserted, however, that no youths who were insufficiently trained or physically unfit were being sent abroad.

—Army Times

Nazi Paper Reveals Poor Corn Yield in Croatia

Washington. — Dissatisfaction with the "very poor" yield in corn in the puppet state of Croatia was recently voiced by the Nazi newspaper "Deutsche Zeitung in Kroatien," in an article reported to OWI.

According to the article, a total of 950,000 hectares in Croatia were cultivated for corn, but the average yield was only 1.7 metric tons per hectare. This result, the article said, "must be regarded as very poor in view of the fact that if the soil were adequately fertilized and cultivated according to progressive methods, a much higher yield might be obtained."

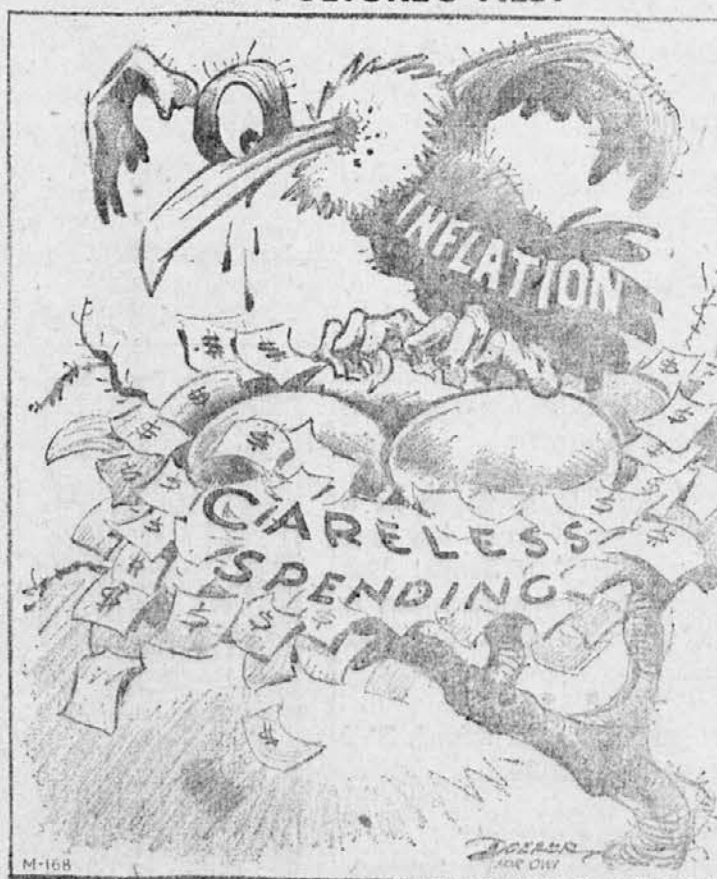
Croatian peasants, depending on fertilizer imports have been cut off from most of their supplies, and the Wehrmacht occupation forces have ignored earlier promises made by Nazi negotiators of fertilizer and farm machinery in exchange for the produce "exported" to the Reich.

When you buy War Bonds you're getting the best investment in the world—you put in \$3 and get back \$4!

from the Village Assembly to the National Assembly."

5. A just and lasting peace.

THE VULTURE'S NEST



Full Casualty Details To Be Given Families

Washington. — A new procedure whereby the emergency addresses of Army casualties will be supplied with detailed information from overseas in the shortest possible time was announced by the War Department.

Under this plan, which is to be placed in effect immediately, the original casualty notification telegram and letter of condolence from the War Department in Washington will be followed by a letter direct to the emergency addressee from the commanding officer or the chaplain of the organization to which the soldier was attached. This will be done shortly after the casualty occurs. These letters will give specific details relative to the circumstances of death, funeral arrangements and burial of soldiers who die or who are killed in action overseas.

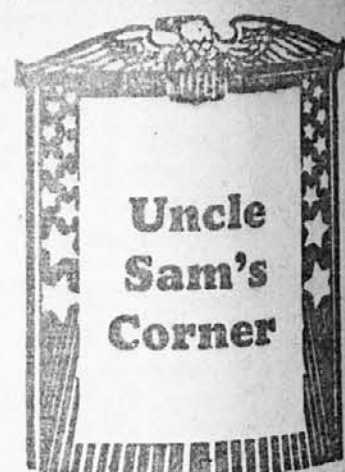
In the case of men seriously wounded, such information will be forwarded direct from the hospital to the emergency addressee of the wounded men.

During the interim, from the receipt of the original notification from the Adjutant General until the supplement information is received by the emergency addressee direct from the overseas theater, no further information will be available at the War Department. Relatives and friends of Army personnel who become casualties should keep this in mind during the period of anxiety immediately following the receipt of the telegram and letter from the Adjutant General, as it will be impossible to supply any additional information from the War Department.

Heretofore, the only information available in the War Department was contained in the initial casualty report which was received by the War Department, either in one code word or three code letters, indicating that the individual upon whom the report had been submitted had been listed as a casualty on a specific date. Numerous telegraphic, telephonic and letter inquiries have been received in the Office of the Adjutant General for additional details on the death of these persons, and in many instances it was impossible to supply any details. Under the new program such information will be dispatched immediately from the soldier's commanding officer, thus informing the families at the earliest possible date and giving them the benefit of all available information.

In addition to supplying information direct from the field on death cases, a new procedure relative to the submission of progress reports on wounded and seriously ill personnel is being put into effect. This procedure embodies the writing and dispatching from the overseas hospital of a letter by hospital personnel addressed to the emergency addressee immediately after the soldier is admitted to the hospital, provided that his case is in the seriously ill category. This letter will contain, in nontechnical language, a brief description of the wounds suffered by the soldier and will be couched in terms that the average layman can readily understand. In the case of soldiers wounded in combat but not seriously ill, the procedure provides that a postal card will go forward from the hospital each 15 days, stating in simple language the condition of the soldier concerned.

In this time of great peril your country now asks you to loan—not give—your dollars, helping to protect the future and win the war. Buy more War Bonds!



Less Civilian Tires:

No civilian tires for the next three months, even for essential users, is the latest word from WPB. Production is going whole-hog into heavy duty tires for the military.

More Low-Priced Cottons:

Low-priced cottons are scheduled to come back into the market in late spring. WPB has promised to release more materials to manufacturers who will produce knit underwear, house dresses and similar items now scarce.

DON'T TRAVEL UNLESS NECESSARY

Don't travel and crowd our country's transportation systems during the holiday season. Our servicemen, going home for the holidays, will appreciate your cooperation.

More Radio Tubes in Sight:

Radio owners can look forward to a tube supply that comes closer to their needs next year. WPB has given the green light for enough additional tubes to bring the monthly civilian total to 2 million tubes. However, it is noted that we wear out twice that number.

Drapery Prices Down:

Drapery prices will be down in time for new draperies to go up after spring housecleaning, as a result of a change in OPA regulations covering decorative textiles. Effects will show up in furniture upholstery and slip covers later, perhaps not for six months.

More Containers:

Bottles, tin cans and bulk containers, including steel drums and pails, should be in plentiful supply early in 1945, said Office of Civilian Requirements. But fiber containers will be scarce on the home front until three to six months after Germany collapses.

F. J. E.

Jack's bean stalk is no fairy tale, for its unpredictable growth is being repeated by a little-known plant in Central America called roselle. A jute substitute used in bagging and cordage, the plant may grow two inches a day during some periods of growth and the fiber can be harvested from its 10-foot stalks only 90 days after planting. To replace the supply lost to Japan after the fall of the Far East, Cuba, Nicaragua, Guatemala, Costa Rica, Honduras and El Salvador are devoting increased acreages to the production of this agricultural 90-day wonder.

Gotham's taxi drivers, by general consent, are a hard-boiled lot. But the New York Sun recently discovered one cabby—Frank Todaro—whose hobby is giving away free rides. Frank will deliver passengers anywhere on Manhattan Island without charge. There's only one string attached to the offer; the rider must first buy a \$100 War Bond.

It's Todaro's way of backing up his boys. "I wanted to do something to help the government and to bring back my three sons in the Army fast," he explains. The taxi driver is 60 years old, and not strong enough to work in a war plant.

Central European News

Soldiers From Front to Tell of Ammunition Needs

Washington. — Twenty-seven American soldiers, personal emissaries of General Eisenhower, have returned to the U. S. to tell their fellow citizens in war plants of the need for more ammunition.

Gen. Eisenhower talked with the group personally before they left the combat zone, and told them to go back home and tell simply and frankly just what they were up against.

According to a War Department report relayed to OWI, the 27 soldiers will be divided into five groups, each headed by an officer with combat experience, and will visit war plants in every part of the country during the next 6 weeks, telling about their own experiences with ammunition shortages, and how devastating our artillery has been in instances where ammunition was available in sufficient quantities.

These visits, the War Department added, will not be restricted to plants which turn out completed shells, but will include foundries, machine shops and other plants which contribute to the production of shells.

Among the 27 men the War Department lists the following: Staff Sgt. Clarence W. Alexis, son of Mr. and Mrs. Emil Alexis, 215 Elmwood Avenue, Falconer, N. Y., serving as a forward observer for an 81-mm mortar platoon with the 60th Infantry Regiment, 9th Infantry Division, saw action in North Africa, Sicily, France, Belgium and Germany. He entered the Army on January 1941, and went overseas on October 23, 1942. He won the Silver Star Medal for gallantry in action, and the Purple Heart with Oak Leaf Cluster, for two battle wounds.

Cpl. Joseph H. Rostohar, son of Mr. and Mrs. Joseph Rostohar, Worcester, N. Y. Rostohar was gunner on a 155-mm howitzer crew in the 5th Field Artillery, 1st Infantry Division. He entered the Army on October 7, 1940, and went overseas on August 2, 1942, serving in North Africa, Sicily, France, Belgium and Germany. He was awarded the Bronze Star Medal for heroic service and the Purple Heart.

Pfc. Stanley Palka, son of Mr. and Mrs. John Palka, 711 Wiley Ave., McKeesport, Pa. Palka, No. 3 "Fuze Man," on a 155-mm howitzer crew with the 5th Field Artillery, 1st Infantry Division, took part in D-Day operations in North Africa, Sicily, France and pushed on through Belgium and into Germany. He entered the Army on January 16, 1942, and went overseas on August 2 of the same year.

Pvt. Euripidis J. Jamoulis, son of Mr. and Mrs. James Jamoulis, 45 Bay Street, Brockton, Mass. Serving as an ammunition bearer on an 81-mm mortar squad with the 47th Infantry Regiment, 9th Infantry Division, Jamoulis took part in the campaigns in North Africa, Sicily, France, Belgium and Germany. He entered the Army on September 8, 1941, and went overseas on October 15, 1942. He wears a Unit Citation ribbon.

Soviet Army Reported Preparing for "Grand" Winter Offensive

Washington. — The BBC quoted an unidentified British military commentator as saying that the "imminent junction" of the Russian armies in Slovakia and southern Poland might "well be the signal for the grand Soviet winter offensive."

The broadcast was reported to OWI by FCC monitors. In southern Hungary the

Bonds Over America



CALIFORNIA TOWER

Beautiful and characteristic, the tower of the California Building at San Diego tells the story of a race that ran its course before Europeans saw this continent. Recalling, too, the Spanish conquerors of Mexico and the coming of the first California settlers, it emphasizes the golden legends that were carried back to the Old World. If there was no gold in the streets, there was plenty in the hills. America has made good many times over the tallest tales ever told about its riches. That it may continue to grow and prosper, our men are battling throughout the world. So, too, everyone on the home front can help insure the future by buying more War Bonds to back our fighting men on land and sea and to save for post-war progress and security.

U. S. Treasury Department

Russian army had crossed the Danube and is well on its way, along the northern shore of the River Drava, in isolating the puppet state of Croatia from Germany. The Nazi paper "Wiener Tagblatt," commenting on these developments attempted to minimize the importance of the newly developed Russian drive by saying that the Red Army was "too late" in its attempt to cut off the German army of the Balkans from passing this area. According to the article in the Vienna paper, "a new front by the spearhead of the Balkan army has been set up as continuation of the Hungarian front toward the west," while stragglers were apparently abandoned to their fate.

Solidarity With Yugoslavs

Washington. — Col. Gen. Enver Hexha, commander in chief of the Albanian Army of Liberation, in a broadcast from Tirana, recorded for OWI by FCC monitors, declared on November 29 that a "great anti-Fascist alliance of solidarity and brotherhood binds us with the Yugoslav people."

"Arm in arm with the Yugoslav army, we are going to chase the enemy through Montenegro and there we shall annihilate him," he said, adding that "we must see to it that not a single German comes out alive from our country."

DOPISI

Chicago, Ill. — V petek, 22. decembra smo zopet imeli "Clean Sweep." Hujanova gostilna je porazila Gottliebovo cvetličarno v vseh treh igrah, isto je naredila Spolarjeva skupina "New Market-Blue Island Hotel" z skupino "Liberty Bell." Najboljši so bili: V posameznih igrah: Frank Kovacic, 234; Louis Dolmovich, 195; in Frank Poup, 193. V skupini treh iger pa: Frank Kovacic, 551; Louis Dolmovich, 502; in Frank Poup, 495.

V petek 29. decembra bo sledeči spopad: New Market-Blue Island Hotel proti Gottliebovi cvetličarni in Liberty Bell proti Hujanovi gostilni. Ali bo zopet "Clean Sweep?"

Srečno in zadovoljno Novo leto vsem kegljancem, članstvu ABZ in čitateljem Nove Dobe!

John Gottlieb, tajnik kegljarske lige.

Pittsburgh, Pa. — Naši rojaki v Pittsburghu in okolici so se precej povoljno izkazali v zbira-

nju pomoči za naše ljudi v starem kraju. Toda še ne vsi. Pri zadeti so prošni, da ne oklevajo še nadalje, ampak naj prispevajo, kolikor morejo. Nobenega vzroka ni za nezaupanje v slovenske partizane. Oni se bojujejo, da osvobodijo slovensko zemljo nemških in italijanskih okupatorjev. Borijo se za svojo svobodo in svobodo svojih otrok.

Neumestno je se izgovarjati, češ, saj naši so pod Italijo ali Nemčijo in ne bodo nič dobili. To prvič ni bratsko, drugič pa tudi ne povsem resnično. Partizanske aktivnosti dosega jo vse kraje slovenske zemlje, tiste, ki nam jih je po zadnji vojni ugrabila Italija, in one, katere je Nemčija anektirala v tej vojni. Poročila, ki jih čitamo, pravijo, da so slovenski partizani borijo po Spodnjem Štajerskem in Gorenjskem, pa tudi po Goriskem in Istri. To lahko povzamemo iz pisma, ki od časa do časa potom ameriških letalcev prihajajo k sorodnikom v Ameriko. Končno, pomoči so pa vsi potrebni, če so naši sorodniki ali ne. Dar koga drugega bodo pa morda dobili naši sorodniki. In tisti, ki nimajo sorodnikov v Ameriki, so prav tako pomoči potrebni kot drugi, in se prav tako junaško borijo za osvoboditev slovenske zemlje. Vsi so naši bratje po krvi in jeziku in naši bratje v ljubezni do svobode.

Prispevajmo zdaj, ko se odpirajo prilike, da se našim potrebnim rojakom v starem kraju pošlje materialna pomoč. Pomagajmo z obleko, novim obuvanjem, živili, ki se ne pokvarijo, ali pa z denarjem. Z denarjem bodo nakupljena živila, obleka, zdravila in druge nujne potrebe. Ako vsak nekaj prispeva, se bo v skupnosti precej poznalo. Ako kdo ni vprašan za pomoč, naj jo sam prinese ali pošlje v naš Slovenski dom. In nihče naj ne vpraša, koliko naj da; vsak naj prispeva kar največ more. Večji bodo prispevki, več življenj bo rešenih v naši rodni domovini.

Iz Strabane, Pa., mi je bilo sporočeno, da je tamkajšno društvo št. 153 KSKJ prispevalo za jugoslovanski relief \$100.00 iz svoje blaginje. Denar so izročili blaginječarki M. Tomsic. Dober vzgled za druga slovenska društva.

Od 18. oktobra do 17. novembra so prispevali za jugoslovanski relief: \$50.00, Slovenski dom, Acemtonia. Po \$20.00: Ladies Aux. S. H., Acme, Pa.; društvo št. 586-SNPJ (Acme); Frank Jelnikar (Tarentum). Po \$15.00: Mr. in Mrs. Ignatz Perne (Tarentum), J. Fabec (Morningside). — Po \$10.00: Jimmie Kastelec, J. Drab (Acme), Mike Zugall, Mr. J. Hrvatin, Martin Debevske (Cheswick), J. Yelovchan (Acme), Frank Rone (Tarentum) ter Mr. in Mrs. Vchar, J. Polanz, Anton Potisek in J. Derbink iz Harmarville. Bratje Jerich, J. F. R. in A., Acme: \$17.00.

Tony Klemencic, Cheswick: \$6.45; Mike Klopčič: \$6.00. — Po \$5.00 so prispevali: Paul Vidmar (Harmarville), Frank Koibar, Jean Vidmar, Mrs. J. Knaus, Mrs. Bostjančič, Mr. in Mrs. J. Gramc, Mrs. F. Nečimer, J. Klopčič (Cheswick), J. Ocivirk (Cheswick), Rock Lesar (Verona), W. M. B. Branch No. 38, Tony Habjan, Mrs. M. Butkovec, Frank in Mary Božič (Verona).

Hvala vsem! Če je kateri pomotoma izpuščen, prosim, da oprost.

Pauline Fabec.

Braddock, Pa. — V mojem zadnjem dopisu sem pisal, da imamo tu prav lepe jesenske dneve. To je bilo takrat res, zdaj pa ni več. Imamo toliko snega, da ne vemo kam z njim, približno 24 palcev na debelo. Morda bo kdo rekel, da to ni posebno veliko, toda za nas ga je dosti,

oziroma še preveč, ker mu ni mogoče navajati. Pa se bomo že privadili, potem to pa prišlo sonce in ga bo stopilo, kakor vsako sezono. Včasih malo prej, včasih pozneje.

Naj se še nekoliko spomnim na 17. redno konvencijo v Rock Springsu. Na misel mi je prišlo, ko sem čital zapisnik izredne seje glavnega odbora, katerega se je vršila 19. in 20. novembra v Clevelandu. Seja se je bavila s sklenitvijo nove pogodbe za tiskanje našega glasila, ker doseganja poteče konci tega leta. Bil sem delegat na konvenciji in predložena je bila samo ena ponudba, in sicer od sedanje tiskarne. Sobrat Zbašnik je ugovarjal sprejemu ponudbe, ker je dejal, da so po njegovem mnenju zahtevane cene previsoke. Temu ugovoru se imamo zahvaliti, da konvencija predložene ponudbe ni odobrila, ampak je pooblastila glavni odbor, da poišče druge, kje bi se dobili boljši pogoji. Tega poiščevanja je bilo dosti in največ ga je izvršil glavni tajnik Anton Zbašnik, kot je razvidno iz zapisnika. Posledica je bila, da je dosedanja tiskarna predložila izredni seji glavnega odbora zmernejše pogoje, katere je odbor sprejel in potrdil. Tako se je Zvezi prihranilo lepe tisočake in jaz mislim, da gre sobratu glavnemu tajniku priznati za to. Bratski pozdrav!

Martin Hudale,

tajnik društva št. 31 ABZ.

Barberton, O. — Člani društva št. 44 ABZ naj bodo tem potop opozorjeni, da morajo vsi odrasli člani in članice v mesecu decembru plačati običajno društveno naklado. Ta naklada znaša en dolar za člane, ki so zavarovani za smrtnino in bolniško podporo, in 50 centov za člane, ki so zavarovani le za smrtnino. Za člane mladinskega oddelka ni naklade. Srečno novo leto vsem! — Za društvo št. 44 ABZ:

Jennie Okolish, tajnica.

Chicago, Ill. — Iz urada podružnice št. 8 JPO, SS in št. 60 SANS. — Seja je bila določena na pretekli teden, toda 125 vstopnic je še vedno zunaj, nevrnenih, čeravno sem takoj po prireditvi pisal vsem, ki vstopnice niso plačali, oziroma vrnil. Torej prosim javno vse tiste, ki še imate vstopnice na rok, oziroma denar za razprodane, da mi takoj naznanite, kaj se je zgodilo z vstopnicami. Ako želite, da pridem na dom po nje, ali pa, da pošljem znamke za poštino, tudi dobro, zgodilo se bo.

Glede nabiranja obleke in prispevkov za reveže v Jugoslaviji naznanjam, da se sedaj pobira vsak tork zvečer od 7. do 9. ure, na starem prostoru, 1901 W. Cermak Road. Ob drugih dnevih pa dobite ključ pri Mrs. Tomazin, 1902 W. Cermak Road.

V tem listu sem poročal o "Bond Rally-u," ki se je vršil dne 30. novembra v šolski dvorani sv. Stefana. Obenem sem priporočal Slovence, da bi kupovali bonde pri slovenski posojilnici Reliance Building and Loan Association. Pohvaliti moram Slovence, da ste se dobro izkazali. Imenovana posojilnica je tisti večer prodala za okrog 30 tisoč dolarjev, medtem, ko so drugi trije zavodi, poljski, litvinski in nemški prodali isti večer skupaj samo za nekako osem tisoč dolarjev. Ta "Bond Rally" je priredila zveza trgovcev v naselbini, brez razlike narodnosti, a mi Slovenci smo se izkazali najbolje. Pri tej priliki mi je prišlo na misel, kakaj bi se ne organizirali slovenski trgovci, obrtniki in profesionalci v Chicagu in prihodnje prirediti shod za nakupovanje bondev vojnega posojila sami. Poleg imenovane zadeve bi taka zveza lahko storila veliko dobrega za naselbino in v splošnem za dobrobit Slovencev v Chicagu. Razmišljuj-

te o tem in poročajte svoje mnenje. — Srečno novo leto!

John Gottlieb.

S pola. — Leto 1944 se bliža koncu, toda vojnih grozot, kot se vidi, še ne bo tako hitro konec. Upajmo, da bo novo leto srečnejše in da bo zavezniško zmago zaključilo svetovno morijo. Včasih si te zimske čase krajšam s pregledovanjem starih spisov in tiskovin. Spravil sem marsikaj, kar je pozneje prav prišlo, namreč, da sem mogel marsikomu postreči z informacijami o tem in onem iz zgodovine slovenskih organizacij in zgodovine ameriških Slovencev sploh. Hvala vsem prijateljem za božična voščila in srečno novo leto vsem!

Matija Pogorelec.

Butte, Mont. — Na starega leta večer se bo v Butteu, Mont., vršila plesna zabava, katero prirejajo tukajšnji jugoslovanski vojni pomožni odbor in katere čisti dobiček je namenjen v podporo jugoslovanskemu ljudstvu v starem kraju. Prireditve se bo vršila v cerkveni dvorani in se bo pričela ob pol sedmih (6:30) zvečer. Ples se začne ob 9. uri zvečer. Okrepčila bodo na razpologo ves čas. Vsi tukajšnji prebivalci jugoslovanskega porekla so vabljeni na poset te prireditve. Omenjeni pomožni odbor se zahvaljuje za vse do sedaj prejete prispevke, ki znašajo \$1,600. Na svidenje na večer 31. decembra na naši dobrodelni prireditvi!

Mary Predovich.

Enterprise, W. Va. — Tem potop mi je sporočilo žalostno vest, da je naše društvo št. 179 ABZ izgubilo enega svojega dolgoletnega člana. Dne 4. decembra 1944 je namreč po 14-mesečni bolezni, raku, umrl sobrat Matija Martinčič. Pokojnik je bil rojen 21. septembra 1883 v selu Gurgovac v Podravini in od tam se je preselil v selo Severin pri Bjelovaru na Hrvaškem. V našem društvu je pristopil leta 1912. Pokojnik zapušča v tej deželi soprogo Ano, sina Stevana in brata Georga, v starem kraju pa brata, sestro in več drugih sorodnikov.

Naj bo pokojnemu sobratu lahka svobodna ameriška gruda, žalujočim ostalim pa naj bo v imenu društva izraženo globoko sožalje. — Za društvo št. 179 ABZ:

Ralph Kukuljan, tajnik.

Pittsburgh, Pa. — Ob koncu leta se navadno delajo računi, da lahko doženemo uspeh ali nazadovanje tekom leta. Račune moramo dati za narodno, kulturno in politično delovanje. K tem pa moramo še dodati društveno polje, ki je nekaka podlaga za vse postene namene.

V naši naselbini na žalost ni mogoče beležiti skoraj nobenih izvanrednih aktivnosti, razen tega, da je mala skupina žensk in moških delala za reliefno akcijo za stari kraj. Pridno delo naših žensk, ki zbiraajo obleko, denar in šivajo za naše reveže, je rodilo lep rezultat. Lahko bi bilo več, ako bi bilo več zanimanja in ako bi se nam pridružile vse sile, ki bi morale enkrat delati skupaj vsaj za tako plemenito in človekoljubno akcijo kakor je zbiranje relifa. Upajmo torej, da se bo v bodoče tudi to izboljšalo.

V soboto zvečer dne 30. decembra prirejamo domačo zabavo z petjem in plesom. Dobitek je namenjen za pomoč jugoslovanskim narodom, na katere smo vsi ponosni, ker niso klonili svojih glav in hrbtov pred Hitlerjem in njegovimi rablj. To bo prva prireditve za relief in radi tega je upati, da ne bo nihče ostal doma. Vsak zaveden rojak in rojakinja mora vzeti to odgovornost, da bo omenjeni večer prišel in vsaj na ta način dopri-

nesel nekaj do večjega uspeha.

Vstopnina je zelo nizka. Program pa je dovolj zanimiv, da ne bo nobenemu žal, da je posvetil eno večerno zabavo za naš narod. — Z bratskim pozdravom, Frank Oblak.

Denver, Colo. — Letna seja našega društva Sv. Jožefa, št. 21 ABZ, je bila zelo lepo obiskana. Članstvo je pokazalo, da se zaveda dolžnosti, da se udeležijo seje, na kateri se voli odbor za prihodnje leto. Ko sem v mojem zadnjem dopisu vabil članstvo na decembrski seji, sem tudi omenil, da ne bom več kandidat za tajnika, ker že predolgo nosim ta križ, in bi se spodobilo, da ga kdo drugi vzame na rame. Toda članstvo na seji je zadevo po svoje zaobrnilo, in, hočeš, nočeš, moral sem prevzeti tajništvo še za eno leto. Seveda so mi dali nekaj pribojške, ker tajniku društva s tolikimi števili članstva ni z rožicami postlano. Torej ostane društveni tajnik še za leto 1945 tisti kot je bil dosedaj. Ponovno izvoljeni so tudi drugi društveni odborniki; le sosestra Jenie Janežič je nova nadzornica, ker se stari nadzornik zaradi bolezni ni mogel udeležiti seje. Podpisnemu in vsem ostalim odbornikom bo v največje zadovoljstvo, če se bodo člani tekom leta v obilem številu udeleževali mesečnih sej. Saj naše seje so kratke in po zaključku istih se po domače in prijateljsko kaj pogovorimo med seboj.

Sedaj pa še nekaj z ozirom na tiste člane, ki so si vzeli pri Zvezi posojilo na svoje police. V prvi vrsti bi priporočal prizadetim, da zdaj, ko se dobro dela in zasluži, naj bi odplačali nekaj tega dolga ali pa vsega. To bo v njihovo lastno korist, ker morda bodo spet prišli časi, ko bomo spet potrebovali posojila. Poleg tega je treba tudi upoštevati, da se nabirajo tudi obresti; ako se jih ne plača vsako leto, se jih pripiše h glavnici. Po novem letu bom izkazal glede posojil, kakor jih bom prejemal iz glavnega urada, pošiljal prizadetim članom na njihove naslove, da bo vsak vedel, koliko dolguje, in potem stori, kakor misli, da je prav zanj. — Pozdrav in srečno ter zadovoljno novo leto vsem! — Za društvo št. 21 ABZ:

Frank Okoren, tajnik.

Blaine, O. — Vsem članom in članicam društva Napredni Slovenci, št. 155 ABZ, naznanjam, da je bilo na naši letni seji 10. decembra sklenjeno, da priredimo veselico in koristno društveno blagajni v soboto 30. decembra. Sklenjeno je bilo pod pogojem, da bo odboru mogoče dobiti vse potrebno za prireditev veselice. Tem potop smo sporočili, da je odbor uspešno dobil vsa potrebna suha in tekoča okrepčila in celo prave kranjske klobase. Za plesalce bo na razpolago tudi dobra godba. Vstopnina je enaka za moške in ženske, namreč 35 centov za osebo. Začetek je določen za 7. uro zvečer.

Vsi člani in članice so vabljeni, da se te prireditve udeležijo ter da pripeljejo s seboj tudi svoje prijatelje. Upam, da bodo s postrežbo vsi zadovoljni. Pri tej priliki vabim tudi glavnega predsednika sobrata Rogljo in urednika Terbova, ki biva v Clevelandu, da nas posejita na naši veselici. Saj ni tako daleč in nedelji sledi praznik za odpočitek. (Vlaki so te čase prenatrpani in ni patriotično potovati po železnici, če ni nujne potrebe; gasolina dobimo pa komaj za poduhati. Op. ured.) In vsi rojaki in rojakinje v tem okrožju so prijazno vabljeni na poset te naše veselice. Na svidenje na večer 30. decembra! — Za društvo št. 155 ABZ:

Paul Ilovor, tajnik.

Denver, Colo. — V nedeljo 31. decembra, ob osmi uri zvečer, priredi Slovenski dom v Den-

verju običajno letno veselico v lastni dvorani, kamor je vabljeno članstvo ABZ, KSKJ, ZSZ, SNPJ in ostali rojaki in rojakinje v Denverju in okolici, da se udeležijo te zadnje veselice v tekočem letu za našo domačo ustanovo v naši lepi danverski slovenski naselbini. Ves dobiček, ki ga bomo naredili, bo obrnjen v stavbinski sklad za nov Slovenski dom, k o j e g a b o m o pričeli graditi, kakor hitro bodo razmere in okoliščine ugodne.

Vstopnina bo samo \$1.00, in boste upravičeni poleg izvrstne godbe tudi do okusnega prigrizka v obliki domačih klobas, kakoršne zna narediti samo Mr. John Malovrh, kakor tudi do fine potice, kakoršne zna peči samo Mrs. Eppich. Torej ne zamudite te ugodne prilike, da se malo razveselite med svojimi prijatelji in znanci ter da skupno damo poslednje slovo letu 1944 in pozdravimo veseljeje in zmagovalno leto 1945.

Ob tej priliki se prisrčno zahvalim društvu Columbine, št. 218 SNPJ, za \$50.00, ki jih je darovalo za naše uboge in oropane brate in sestre v stari domovini. Ravno tako se zahvalim društvom Sv. Jožefa, št. 21 ABZ; Sv. Roka, št. 113 KSKJ; Sv. Martina, št. 1 ZSZ; Sv. Jakoba, št. 12 ZSZ, in Slovenskemu domu, ki so darovali po \$25 za reveže v stari domovini. Lepa hvala tudi vsem darovalcem, ki ste darovali v gotovini in obleko in ki ste pomagali obleko skupaj zbrati ter pakirati, da smo poslali 7 zabojev dne 20. decembra na sledeči naslov: War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent, 161 Perry Ave., New York, N. Y. Obleka je tehtala 2,255 funtov, kar bo gotovo v veliko pomoč našemu ubogemu narodu v Jugoslaviji. Vsi tisti, ki še niste nič darovali, kakor tudi oni, ki ste že darovali in imate še kaj takega na rok, da lahko darujete našemu junaškemu in oropnemu narodu, lahko pošljete zaboj direktno na zgoraj omenjeni naslov.

V nadi, da bo leto 1945 prineslo trajen in pravičen mir za vse narode in pa, da se bodo naši sinovi in bratje vrnili iz bojnih polj in v najboljšem zdravju k svojem, želim srečno novo leto vsem čitateljem tega lista ter ostajam z bratskimi pozdravi

Vam udani za Slovenski dom: Anthony Jersin, predsednik.

Lloydell, Pa. — Na novega leta dan se bo v tukajšnji Slovenski dvorani vršila zabava, na kateri bo nastopilo z lepimi pevskimi slovensko pevsko društvom iz Johnstowna. Seveda bo poskrbljeno tudi za razna okrepčila. Tukajšno dvorano je sploščka lastoval: samo društvo Sv. Petra in Pavla, št. 35 ABZ, pozneje pa je prišlo do sporazuma z bratskim društvom SNPJ, da zdaj obe društvi lastujeta dvorano, ter imata z ozirom na isto enake pravice in enake dolžnosti. Nato je bil ustanovljen Slovenian Social Club, in ta klub priredi na novega leta dan omenjeno zabavo. V primeri prevelikega snega se zabava odloži. Vsi člani kluba so vabljeni na prireditev in vsak lahko pripelje še enega prijatelja s seboj. Na svidenje in veselo novo leto vsem!

Joseph Matičič.

Waukegan, Ill. — Članstvu društva Sv. Roka, št. 94 ABZ, sporočam, da je bil na letni seji izvoljen ves stari odbor, in podpisani sem tudi še sprejel tajništvo za eno leto. Člani, ki kaj dolgujejo, so prošni, da poravnajo ta mase, sicer bodo suspendirani. Za mesec januar je razpisana društvena naklada po en dolar na člane, ki so zavarovani za smrtnino in bolniško podporo, in po 50 centov za člane, ki so zavarovani samo za smrtnino.

Srečno novo leto vsemu članstvu! — Za društvo št. 94 ABZ: Anton Stanovnik, tajnik.

Slovenski ameriški narodni svet

Izjava ministra Snoja

Ker je v Ameriki še nekaj onih Slovencev, ki se z vsemi štirimi upirajo priznati dejstvo, so nekdanji politični voditelji v Sloveniji izgubili igro, katera bi jim nazaj pridobila vodilna mesta in priliko za nadaljno izkoriščanje slovenskega naroda — *status quo ante bellum* — ter se norčuje ne samo iz uspehov, ki jih je za tako velike žrtve izvojevalo osvobodilno gibanje, temveč tudi iz vseh onih, ki so na kateri koli način pobijali ogromno propagando neresnice, s katero so protinarodni elementi na terenu ali v inozemstvu nad dve leti slepili svetovno javnost in vzlic njihovi ponosni igri se nadalje barvajo nekatere nezavedne ljudi, bomo še nadalje objavljali protidokaze o njihovih trditvah.

Pred kratkim smo objavili radio govore dr. Lojzeta Kuharja, enega izmed voditeljev Slovenske ljudske stranke, ki je v imenu te stranke in osebno kot katoliški duhovnik in Slovenec obsodil izdajalsko početje bivših kolegov in članov v Ljubljani. Priznal je, da so voditelji stranke zapeljali narod v civilno vojno, v bratovrno borbo ob strani zločinskih okupatorjev ter je ugotovil, da je skrajni čas krivico popraviti in rešiti, kar se še da rešiti. Mi ne bomo debatirali, ali je bil bivši minister Franc Snaj poslan v Slovenijo, da izvede to nalogu — iz "ljubezni" do osvobodilne fronte ali ker je stranki pričela voda teči v grlo. Na to vprašanje bodo odgovorili odgovorni faktorji v stari domovini. Zanima pa nas, kakšne razloge za svoj povratak v Slovenijo je podal g. Snaj in v sled tega objavljamo v celoti tozadevni članek, ki je bil priobčen v "Slovenskem poročevalcu" št. 29 dne 3. oktobra:

Prva izjava in poziv gospoda ministra Franca Snoja

Kot je naši javnosti že znano, je izvrševalni odsek osvobodilne fronte (IOOF) pristal na ponudbo, da pride gospod Snaj na osvobodeno slovensko ozemlje. Izvrševalni odbor je na to ponudbo pristal zato, da lahko bivši minister Snaj švabobranec in sredinskim špekulantom z osvobodjenega slovenskega ozemlja pove, da je njihova bitka izgubljena. Gospod Snaj je podal sledečo prvo izjavo in poziv:

"Dne 21. avgusta t. l., ko sem bil še v Londonu, sem se odločil, da se pridruživim osvobodilnemu gibanju, ki ga vodi narod v domovini, ker sem se prepričal, da samo tako lahko prav in resnično pomagam in sodelujem pri končni in popolni osvoboditvi domovine. Spoznal sem, da je Osvobodilna fronta tista sila, ki je znala organizirati vse pozitivne narodne moči in jih združiti v odporu, ki mu na svetu ni enakega. Uvidel sem, da so se vse prejšnje jugoslovanske vlade v izbeglištvu oddaljile od hotenja in stremiljenja narodov v domovini, da niso razumeli ali hoteli razumeti splošnega odpora jugoslovanskih narodov proti okupatorju in njih borbe za osvoboditev in demokratično ureditev nove Jugoslavije. Res je, da si v inozemstvu, daleč od domovine, ob pomanjkanju poročil ali ob poročilih, ki so si diametralno nasprotovale, dolgo nisem mogel ustvariti prave in resnične slike o položaju doma. Toda končno so nastopila dejstva, ki niso več propaganda, več prikrivanje ali zavijanje resnice, ampak dejstva, ki vsakemu Slovincu narekujejo, da se odloči ali za borbo, ali za sodelovanje z okupatorjem, ko ni več čakanja, ne neke sredine, ampak samo eno — ali si z narodom, ali pa z okupatorjem proti narodu.

"Ta dejstva so — na eni strani Osvobodilna fronta z vso svojo borbo, s svojim slovenskim federalnim jugoslovanskim programom, s svojimi jasnimi in odločnimi zahtevami glede naših meja na Primorskem in Koroskem, z demokratično izvedbo narodne oblasti, ki se na osvobodjenem ozemlju tudi dejansko izvaja, in s polno in odkrito podporo zaveznikov, ki so to borbo Osvobodilne fronte priznali in Narodno osvobodilno vojsko priznavajo kot svojo zavezniško vojsko. Na drugi strani pak — krog ljudi, ki so pod krinko borbe proti komunizmu šli tako daleč, da so radi te borbe zapostavili osnovne in bistvene narodne interese, sprejeli od okupatorja orožje in prisegli, da se bodo skupaj z okupatorskimi silami borili proti Narodni osvobodilni vojski.

"To so dejstva, ki dovolj jasno govorijo in zahtevajo odločitev od vsakega, ki se stoji neodločen in tudi od onih, ki so zavedeni ali so morda celo proti svoji volji danes še v vrstah Rupnikovih domobrancev. Odkrito priznavam, da je na mene, poleg vseh ostalih dejstev, baš prisega, da se bodo domobranci borili skupno z okupatorskimi nemškimi silami proti svojim lastnim ljudem, proti Narodni osvobodilni vojski, bistveno vplivala na mojo odločitev. Ne kot Slovenec in tudi ne kot katoličan, nisem mogel in smel več stati pasivno ob strani, ko se del slovenskih ljudi s prisego zaveže, da se bo boril ramo ob ramo z okupatorjem, ki je imel in ima smrt našega naroda v svojem načrtu in programu.

"S to in tako svojo odločitvijo sem storil samo to, kar sta mi narekovala moja vest in pa dolžnost do naroda, ki mu pripadam. Odšel sem iz Londona na teren, na osvobodeno ozemlje, predvsem za to, da bi s svojo navzočnostjo pomagal, da bi čim več ljudi, ki se še niso odločili, ali pa so v vrstah domobrancev, prešli in se priključili narodni osvobodilni borbi. Vplivati in pomagati sem hotel, da se reši čim več slovenskih življenj in da se reši še večje nesreče vse one, ki so nepoučeni ali zavedeni še vedno v vrstah domobrancev v borbi proti interesom lastnega naroda.

"Med mojim potovanjem pa je prišlo do znanega poziva maršala Tita, ki je določil 15. septembra kot skrajni rok za vključitev v osvobodilno gibanje in ki vsem, ki se bodo po tem roku še borili v vrstah domobrancev, jasno pove, da bodo postavljeni pred vojaško sodišče in najstrožje kaznovani. Po tem pozivu maršala Tita ni več časa za razmišljanje in razgovore. Osvobodilna fronta je močna dovolj, da kakih razgovorov in kompromisov tudi ne potrebuje. Še vedno pa je čas, da vsak posameznik v vrstah domobrancev premisli in uvidi svojo zmožnost, da preide na stran narodno osvobodilnega gibanja in se preda Narodni osvobodilni vojski in tako zmanjša svojo osebno odgovornost in kazni, v gotovih slučajih pa celo reši kazni, kakor je to v pozivu maršala Tita predvideno.

"Oni pa, ki so še vedno neodločeni, pa se naj tudi odločijo in z izpolnitvijo svoje državljanske dolžnosti pripomorejo k čim prejšnji osvoboditvi in da tako zmanjšajo svojo odgovornost, ker so s svojo neodločnostjo in v neopredelnosti hote ali nehoti dajali podporo in moralno oporo vsem onim, ki se v vrstah domobrancev bore proti Narodni osvobodilni vojski.

"Treba pa je hitre in temeljite odločitve. Položaj se hitro razvija in dogodki gredo neizprosno in logično svojo pot. Na osvobodjenem jugoslovanskem ozemlju je vzpostavljena narodna oblast. Ta oblast, ki je izšla iz naroda samega in je njena utrditev v narodu samem, je danes priznana ne samo od kralja in vlade dr. Šubašića v

Londonu, ampak je priznana tudi mednarodno od zaveznikov in je zama vsako upanje onih, ki so računali ali še računajo na okupacijo Jugoslavije po zaveznikih in so v tem videli izhod iz zagate, v katero so prišli zaradi svoje neodločnosti, s tem naj nihče več ne računa.

"Jugoslavija se osvobodi in se bo osvobodila sama. Vsak dan se osvobodeno ozemlje širi in veča. Edinice Narodne osvobodilne vojske stoje danes (ob času tega govora. Op. ured.) pred Belgradom in Zagrebom, veliki deli Slovenije so slobodni, Primorska in Štajerska sta enodušno na strani narodne osvobodilne borbe in Osvobodilne fronte in blazno je misliti, da bo nekaj tisoč ljudi v Ljubljani in njeni neposredni okolici mogli vplivati na tok dogodkov in spreminiti njih smer.

"Priznajte napake in krivdo vsaj v tem poslednjem trenutku, zapustite okupatorja in izvajajte posledice, ne ovirajte Narodne osvobodilne vojske, ki prav v tem času bide odločilen boj za naše meje na Primorskem in Koroskem, in prijavite se najbližnji enici Narodne osvobodilne vojske Jugoslavije.

"Franc Snaj, l. r."

V bližnji bodočnosti bomo objavili podatke o veliki zaroti proti Jugoslaviji in za eksploatacijo njenega naravnega bogastva, ki so jo kovali v Londonu razni jugoslovanski vladni predstavniki v zvezi z raznimi uradniki in zasebnimi krogi. Iz tega bo razvidno marsikaj, posebno pa ogromne ovire, na katere je naletelo osvobodilno gibanje Jugoslavije in vzroki za to. — Puca zora — bit će dana!

Mirko G. Kuhel, tajnik.

NACIJSKE PRIPRAVE ZA NOVO VOJNO

(Nadaljevanje s 1. strani)

ze za novo vojno. Dve deželi, Španija in Argentina, sta bili izbrani za ohranjenje Hitlerjevskih rezerv.

Španskega diktatorja Franca kvarne aktivnosti niso omejevali v vsakdanja izdajstva. On je aktiven sodelavec pri fašističnih načrtih za tretje svetovno vojno. Španija je skladišče in pristanišče za nemški kapital, ki zdaj v inozemstvu organizira industrijo za orožarne bodoče fašistične agresivnosti.

Znaten del tega kapitala je na ozemlju Argentine. V ta rezervoar se po tajnih potih steka denar in material, ki naj predstavljajo zarodek novega nemškega vojnega stroja. V Argentino so bile odpremljene množice nemških agentov, ki gradijo svojevrsno varnostno šrambo za nemški kapital in tajne vojaške izume v zapadni hemisferi.

V tem oziru so značilne pomnožene reakcionarne odredbe argentinske vlade, posebno tiste, ki se nanašajo na omejitve aktivnosti delavskih uni.

Vse te mrliške aktivnosti fašističnih vojnih hujskačev ponovno razgaljajo zmožljivost prestovoljnih Hitlerjevih advokatov vseh vrst v priporočanju milostnega postopanja napram fašističnim vojnim kriminalcem in v pripovedovanju o možnosti "poboljšanja" agresivne Nemčije.

Prva sveta dolžnost miroljubnih narodov, ki so odgovorni za bodočnost sveta, je, preprečiti nemško agresivnost in podvzeti v naprej vse korake, ki so potrebni, da se obvaruje svet nove vojne.

ODMEV KATASTROFE

(Nadaljevanje s 1. strani)

kvadirala 1,226 za h t e v za odškodnine in je izplačala \$1,032,485.00 v odškodninah. Dalje poroča, da se je iz prizadetega dela mesta izselilo okrog dva tisoč oseb; deloma so ti pregnani na

lišli nova stanovanja, deloma se stanujejo pri sorodnikih in prijateljih.

Kolikor je dosedaj ugotovljeno, je v katastrofi izgubilo življenja 130 oseb; toliko trupel oziroma bolj ali manj sežganih ostankov trupel je bilo najdenih. Od teh je bilo 77 identificiranih. Nadaljnih 32 oseb je naznanjenih pogrešan, in bodo med tistimi, katerih trupa so bila takole sežgana, da jih ni bilo mogoče prepoznati. Obe številki skupaj seštet dasta število žrtev 109; trupel ali ostankov trupel pa je bilo najdenih 130. To pomeni, da 21 žrtev požara nihče ne pogreša. Kdo so bili, morda ne bo nikdar ugotovljeno.

Odmev clevelandске katastrofe se je "slišal" tako rekoč okoli sveta. Naši vojaki so samo uradništvu tega lista pisali za podatke o obsegu nesreče iz Afrike, Italije, Francije, Anglije, Islandije, Pacifika in celo iz Indije.

NAČRT ZA SVETOVNO ZVEZO NARODOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

sti za vzdrževanje miru, bi nam bil trajen mir zagotovljen in svetovna zveza narodov bi bila organizirana na trdni podlagi. Toda, mi vemo, da predsednik Roosevelt ne more za gotovo Angliji in Rusiji obljubiti takega ameriškega sodelovanja. V tej zadevi bo odločeval zvezni senat, in nihče v naprej ne ve, kako bo odločeval.

Zato se ne čudimo, da so Anglija, Francija in Češkoslovaška podpisale pogodbe z Rusijo, da si Anglija na precej nedemokratičen način skuša zagotoviti neko varnost v Sredozemlju, in da hoče Rusija imeti praktične meje in obenem prijateljske države za sosede. Nam se zdi, da si tako Anglija kot Rusija želita resnične zveze vseh miroljubnih narodov, toda se istočasno zavezujejo, da taka zveza brez Zedinjenih držav ne bi bila efektivna, in da nihče v naprej ne ve, če bo Amerika voljna stopiti v tako zvezo. Tako se Anglija kot Rusija skušata pripraviti za vsak slučaj. Sodobni svetovni razvoji so polni dinamita in presenečenj.

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

pristaniščnih mestih hitro napreduje. Predno so bili Nemci prepredeni iz dotičnih mest, so pristaniščne naprave močno poškodovale.

Londonsko poročilo United Pressa, datirano 22. decembra, navaja, da so čete Jugoslovanske osvobodilne vojske pričele z večjimi operacijami v Julijski Krajini. Ostri boji med Jugoslavi in Nemci se vrše 18 milj severovzhodno od Trsta. Poročilo iste časnikarske agencije, datirano 19. decembra, navaja, da so se pričeli boji za Zagreb, da so se jugoslovanski partizani približali Zagrebu do razdalje ene milje ter so zavzeli močno nacijsko postojanko Remetinec na južnem bregu Drave. V Črni gori so partizani osvobodili Podgorico.

Ostri boji se vršijo v okolici Sreme, kjer so partizani v štirih dneh pobili ali ujeli 3,000 Nemcev. Istočasno se vršijo boji v raznih krajih Bosne. V Sloveniji se vršijo boji v Savinjski dolini, med Celjem in Gornjim gradom in Kamnikom. Na progi med Ljubljano in Kranjem so partizani iztirili dva vlaka in raztrgali tri kilometre železniške proge.

Ameriški korespondent C. L. Sulzberger poroča iz Rima listu New York Times med drugim tudi, da bo Tito za h t e v a l za vključitev v novo Jugoslavijo Istro, Trst in slovenske dele nemške Avstrije. K temu pri-

ražen in ne bo več član kongresa, ki se snide v januarju. Zadnji dan 78. kongresa je v svojem poslovnem govoru iztresel svojo jezo nad Rusijo, ki je v tej vojni dosedaj likvidirala največ Nemcev ter s tem skrajšala vojno tudi za Američane. Pred vojno je bil Nye zagrižen pacifist, ki je nasprotoval vsakemu predlogu za primerno oborožitev Amerike. Volilci so se trmastega senatorja končno naveličali in so ga po dvajsetih letih poslali v pokoj.

ZA GRADNJO CEST

Predno se je 78. zvezni kongres razšel, je sprejel postavbo, ki dovoljuje poldrugi tisoč milijonov dolarjev za gradnjo cest po vojni. To bo prispevek federalne vlade posameznim državam za gradnjo cest, s čimer se bo skušalo zmanjšati brezposelnost po vojni. Predsednik Roosevelt je ob priliki podpisa te postavbe izrazil kongresu priznanje za sprejem postavbe.

VŽICALICE NA VRSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

stvu, vojakom in osebju, ki na en ali drugi način sodeluje z našimi vojnimi silami.

Kot omenjeno, se bomo civilisti za nekaj časa morali zadovoljiti večinoma s tako zvanimi kuhinjskimi vžigalicami. Tobakarji jih seveda ne bomo nosili s seboj v originalnih velikih komadah v žepih. Vžigali jih bomo pa na različnih predmetih, najbolj gotovo na podplatih naših čevljev. Čevlji so nam čez dan vedno v primerni bližini in praska vžigalice jim ne škoduje. Najnovejši pomanjkanje torej ne bo nikomur povzročilo prevelikih neprikljk.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

žav, Ted R. Gamble, je izjavil, da zasluži ameriško časopisje vse priznanje za vso podporo, ki jo je posvetilo tej kampanji. To priznanje je toliko bolj zaslužno, ker je oglašalo kampanjo vprico omejene porabe papirja in v najbolj živahni trgovski sezoni.

OTOK LEYTE

Otok Leyte, kjer je bila pred dobrima dvema mesecema izvršena prva ameriška invazija Filipinskega otočja, je zdaj v glavnem osvobojen. Pretekli teden je bil strt zadnji organizirani japonski odpor na otoku in Američani bodo imeli zdaj opraviti le z raztresenimi skupinami japonskih vojakov. Američani so na otoku zaplenili velike zaloge japonskega orožja in drugih vojnih potrebščin.

IZTRESSEL JEZO

Zvezni senator Nye iz North Dakote, ki je dvajset let zastopal omenjeno državo v senatu, je bil pri novembrskih volitvah po-

Stalin izhaja iz družine dolgo življenjski ljudi v gorah Georgije.

HRVATSKI KVIZLINGI
Po poročilu nekoga švicarskega lista so veliki in mali kvizlingi v Paveličevi "neodvisni" Hrvatski v strahu za svojo varnost ter so pričeli prodajati posestva. V Rimu je bila započeta akcija za obtožitev hrvatskega poglavika Paveliča za umor bivšega francoskega zunanjega ministra Barthua in jugoslovanskega kralja Aleksandra. Pavelič se dolži, da je organiziral in podpiral atentatorje.

DIKTATOR FRANCO

Lord Templewood, ki je bil zadnjih pet let britiški poslanik v Španiji, je nedavno posigniral in se vrnil v London. V svojem poročilu zbornici lordov je označil španskega diktatorja Franca za Hitlerjevega agenta in Španijo za privesek Nemčije. Razmere v Španiji morajo biti res čudne, da se je skrajno konservativni lord Templewood tako ostriziral.

ODŠKODNINA POLJSKI

Ruski načrt za povojno Poljsko je baje naj bi se razširila na zapad na račun Nemčije. Na ta način bi bila Poljska odškodovana za pretežno ruske kraje in vzhodu, katere bo morala odstropiti Rusiji. Iz krajev sedanje Nemčije, kateri bi bili pridržani Poljski, bi bilo treba izseliti nemško prebivalstvo. Baje se tem načrtom strinjata tudi Anglija in Francija in Amerika d. ne bo ugovarjala.

Iz urada JPO,SS

Finančno poročilo za mesec november 1944

Bilanca 31. oktobra 1944	\$ 79,250
PREJEMKI:	
Frank Hrvatini \$5.00; Ignac Hresic, Mrs. Tusek in Sam Mihelc vsaki \$3.00; Marko Tomich \$2.00, vsi iz Farmington, Illinois. Skupaj poslali	\$ 16.00
Gabriel Kapy, New York	1.00
Alexander Kerby, za dr. št. 317, SNPJ	20.00
Iz Buhl, Minn. je Mrs. Frances Kovacic poslala \$30.00. To vsoto so darovali: Rudolph in Frances Kovacic \$10.00; Anton Cherne \$10.00; Mr. in Mrs. Joseph Mustar \$5.00; Miss Frances Kovacic Jr. \$3.00; Math E. Panjan in Albert Frish vsak po \$1.00. Skupaj	30.00
Frank Sorine, New York, N. Y.	100.00
John Hode, Chicago, Illinois	8.00
Mr. in Mrs. Frank Marolt, Palisade, Colo.	20.00
John Vitez, tajnik podružnice št. 29	8.50
John Zagar iz Charming, Mich., je poslal vsoto \$40.00. Imena darovalcev so: John Fende, John Zagar in Matt Koprivac vsaki \$10.00; Matt Celkar in Tony Brancel vsak po \$5.00. Skupaj	40.00
John Dolenc, tajnik podružnice št. 9, SANS	30.00
Valentine Yugovich iz Rock Springs, Wyo., poslal vsoto \$28.00. To vsoto so darovali: Frank Crum \$5.00; Ignac Bozovichear \$4.00; Valentine Yugovich \$3.00; Tony Husle in John Subic po \$2.00; Frank Kosak, John Kerzinski, John Kalister, Frank Werhune, August Subic in Joe Porenta, vsaki po \$1.00. Skupaj	26.00
John Longenholz, Sr., Johnstown, Pa.	5.00
John Germ, tajnik podružnice št. 20, Pueblo, Colorado poslal vsoto \$500.00. Imena darovalcev so: John Pachak \$10.00; John Miramor \$10.00; Frank in Johanna Zupancic \$10.00; Peter Okeich, Frank Boitz in Joe Zupancic vsak po \$5.00; Frances Bosjanic \$2.00; Mrs. Frank Levstik, Margaret Levstik, Louis Steblaj in Benny Germ vsak po \$1.00, dobicek od priprave zabave \$449.00. Skupaj	500.00

Skupni prejemki za november

Vsota

Izplačano WRFASD za odpošiljatev zdravil in zdravniških instrumentov v Jugoslavijo

Bilanca 30. novembra 1944

LEO JURJEVEC, blagajnik JPO-SS

VESTI iz bojnega polja in o splošnih dogodkih širom sveta, lahko dnevno čitate v ENAKOPRAVNOSTI
Kadar vaše društvo potrebuje tiskovine, obrnite se na našo moderno urejeno tiskarno. Vsako delo točno in po zmerni ceni izvršeno.

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR LETNIK 1945

vsebuje sedemnajst pripovednih spisov, petnajst pesmi, sedemnajst raznih opisov, nekateri iz zgodovine ameriških Slovencev, tri članke in razprave, razne koledarske in druge podatke ter nad štirideset slik.

PRVA SLOVENSKA KNJIGA V AMERIKI, V KATERI SO SPISI Z BOJIŠČ OSVOBODILNE FRONTE V SLOVENIJI.

FINA VEZBA CENA \$1.25 S POŠTNINO VRED

Naročila sprejema:

PROLETAREC

2301 S. LAWDALE AVENUE

CHICAGO 23, ILL.